Ἔτος Δ', Περιοδος Δευτερα — Αθηναι 18 Ιουλιου 1887 — Αριθ. 25

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΕΓΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Ἐν Ἑλλάδι . . . Δρ. 10
Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Φρ. χρ. 12

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΕ' ΜΑΡΤΙΟΥ
Παρὰ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ἔναντι τοῦ Κήπου.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μάνη καὶ Μανιᾶται, ὑπὸ Π. Κ.
Κουλούρια καὶ τυρί!
ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ.
ΠΟΙΗΣΙΣ: (**Ἐκ τῶν ἐπιταφίων ἀνθέων**). **Πόθος**, ὑπὸ Ἀχιλλέως Παράσχου.
ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΗΜΩΝ ΒΙΟΥ: **Ἑορτὴ τοῦ ὀνόματος**, ὑπὸ Βλ. Σκορδέλη.
ΕΣΠΕΡΙΝΑΙ ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ: **Ποῦ εὕρηται ἡ εὐτυχία.** (Σκανδιναβικὴ παράδοσις).
ΑΝΑΛΕΚΤΑ.
Ἡ κόμη τῶν Κυριῶν, ὑπὸ Ὑγιεινοῦ.

Ἐν τῷ **ΔΕΛΤΙΩ**. Ἡμερολόγιον. — Ἑορταὶ τῆς ἑβδομάδος. — Μικραὶ εἰδήσεις. — Ἰδιαίτερα γράμματα. — Νέα βιβλία. — Ἀγγελίαι.
ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ. Μαργαρίτα τῆς Κας Επ. de Girardin.

ΜΑΝΗ ΚΑΙ ΜΑΝΙΑΤΑΙ *)

Ἀγαπητέ μοι φίλε,

Ἀντὶ ἐπιλόγου παρασθέτω σήμερον τὰ ἔθιμα τῶν ἐπὶ τοῦ Ταινάρου Μανιατῶν. Ἡ σύντομος αὐτῶν περιγραφὴ ἔσται, ὡς νομίζω, τῆς εἰκόνος τὸ συμπλήρωμα, προστιθεμένη εἰς τὴν πλουσίαν τράπεζαν τῆς *Ἑβδομάδος*, καρύκευμα πρωτοφανὲς καὶ πιθανῶς ὀρεκτικόν.

Οἱ ἄνθρωποι ἐν τῇ ἄκρᾳ τοῦ Ταινάρου φαίνονται, κατὰ τὸ πλεῖστον, βραχύσωμοι, μελαγχροινοὶ καὶ ἡλιοκαεῖς· ἡ ἀπορία καὶ τὸ λιτοδίαιτον, καὶ ἡ θερμότης τοῦ κλίματος, καὶ ἡ κοπιώδης χειρουργικὴ ἐργασία τραχύνουσι τὸ δέρμα τοῦ σώματος καὶ διαφθείρουσιν αὐτοῦ τὴν χροιάν. Ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτῶν ὁ φλέγων ἥλιος ἐπέθετο χαλκόχρουν προσωπεῖον. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἔχουσιν ἰσχνὸν τὸ σῶμα ἢ κατεσκληκὸς ὑπὸ τῆς κακουχίας, ἐλαχίστους δὲ διακρίνει εὐσαρκία καὶ πάχος ὑπέρογκον. Ἐπιπολάζει, μεθ' ὅλα ταῦτα, ἡ σωματικὴ ρώμη καὶ ἡ ἰσχὺς τῶν μυώνων, ἀναλογοῦσα πρὸς τὴν ψυχικὴν εὐρωστίαν. Ἐπὶ τῶν ἀνδρικῶν μορφῶν ἀναγνωρίζει τις μετ' ἐκπλήξεως γνησίας ἑλληνικὰς προτομάς, οὐδαμοῦ δὲ ἄλλοθι διετηρήθη, ὡς πιστεύω, τὸ ἑλληνικὸν αἷμα τοσοῦτον ἀνόθευτον ὅσον ἐν Ταινάρῳ. Ὁ Πορφυρογέννητος ὡμολόγησεν ἀναμφισβήτητον ἀλήθειαν, γράψας ὅτι ἐκεῖ ὑπῆρχον μόνον ἕλληνες ἐπὶ τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ, καίτοι διὰ τοῦ ὀνόματος ἐνόει προφανῶς τοὺς μὴ ἀσπαζομένους τὰ δόγματα τοῦ χριστιανισμοῦ, ὄχι δὲ τοὺς ἔχοντας ἑλληνικὴν καταγωγήν. Ἑλληνικὰ δέ εἰσι, κατὰ τὸ πλεῖστον, τὰ ὀνόματα τῶν χωρίων καὶ τῶν τοποθεσιῶν, τὸ γλωσσικὸν ἰδίωμα ἔχει μορφὴν ἐξαιρετικῶς ἑλληνικήν, ἀπηλλαγμένον σχεδὸν ἐντελῶς ξένων λέξεων, ἢ ξενισμῶν, καὶ τὸ περὶ φυλετικῆς εὐγενείας φρόνημα διατηρεῖται παρὰ τῷ λαῷ ἀκμαῖον διὰ τῶν ἱστορικῶν παροδόσεων, ζωηρῶς ἐκδηλούμενον δι' αἰσθήματος περιφρονήσεως κατὰ τῆς φυλετικῆς δυσγενείας τῶν ἄλλων Πελοποννησίων. Καὶ αὐτῶν δὲ τῶν κατοίκων τῆς κοιλάδος τοῦ Εὐρώτα ἀμφισβητοῦσι τὴν φυλετικὴν εὐγένειαν, διατεινόμενοι ὅτι οἱ ἀρχαῖοι Σπαρτιᾶται καὶ Λακεδαιμόνιοι ἀπεσύρθησαν πανδημεὶ εἰς τὰς ἑκατέρωθεν πλευρὰς τοῦ Ταϋγέτου κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς τουρκικῆς κατακτήσεως, ὅπερ εἶνε ἐν μέρει ἱστορικῶς ἀληθές. Βέβαιον, ἐν τούτοις, ὅτι πλεῖστοι Κρῆτες κατέφυγον εἰς Ταίναρον, φεύγοντες τὴν τουρκικὴν ὑποδούλωσιν, ἔθιμα δὲ καὶ γλῶσσα, καὶ οἰκογενειακαὶ παραδόσεις, καὶ αὐτὴ ἡ εἰς *ακος* κατάληξις τῶν οἰκογενειακῶν ὀνομάτων, τηροῦσι προδήλως τὴν συγγένειαν τῶν δύο λαῶν. Αἱ γυναῖκες ὅμως ἐν Ταινάρῳ στεροῦνται ὅλως ἑλληνικῆς καλλονῆς. Ἡ σκληραγωγία καὶ αἱ ἡλιακαὶ ἀκτῖνες, προώρως διαφθείρουσαι σῶμα καὶ μορφήν, δημιουργοῦσι Μεγαίρας, Ἁρπυίας, Μεδούσας, αἵτινες διὰ τοῦ λόγου, τοῦ βλέμματος, τῆς ὄψεως, ἐκδηλοῦσι ζωηρῶς τὸ ἀδυσώπητον πάθος τῶν οἰκογενειακῶν ἀντεκδικήσεων. Ὡραία γυνὴ ἐπὶ τῆς ἄκρας τοῦ Ταινάρου εἶνε σπανιώτατον εὕρημα. Ὑπὸ λευκόν, ἢ κίτρινον, ἢ μέλανα κρήδεμνον φαίνονται συνήθως ἡλιοκαεῖς γυναικεῖαι μορφαί, ἔχουσαι τὴν κόμην κεκομμένην, *κάπαν* περὶ τὸ μέτωπον, *τσουλούφια* ἀπὸ τῶν κροτάφων κρεμάμενα, ὀφθαλμοὺς βλοσυροὺς καὶ ὀδόντας ἐξέχοντας. Οἱ ἄνδρες ἐφόρουν ἐν γένει λευκὸν ἢ κυανοῦν βρακίον καὶ κόκκινον φέσιον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, πρὶν ὁ πολιτισμὸς εἰσαγάγῃ τὸ σουρτοῦκον καὶ τὸ πανταλόνιον, αἱ δὲ γυναῖκες φέσιον ὁμοίως, περιβαλλόμενον ὑπὸ *τσεμπέρας* κιτρίνης ἢ λευκῆς καὶ κυανοῦν ἢ μαῦρον *φουστάνιον*· τὸ δὲ ἐσώβρακον ἐνέπνεεν αὐταῖς προλήψεις δυσφημίας, καὶ τὰ ὑποδήματα ἀπετέλουν εἶδος πολυτελοῦς ἐπιδείξεως. Ὀφείλω ὅμως νὰ ὁμολογήσω ὅτι σήμερον τὰ πράγματα ἐκεῖ κατὰ πολὺ μετεβλήθησαν καὶ ὁ βίος ἐβελτιώθη σπουδαίως. Ἡ ἀναπτυχθεῖσα ἱκανῶς ὑλικὴ εὐημερία, ἡ ἕξις τῆς ἀποδημίας καὶ ἡ γνῶσις τοῦ βίου τῶν μεγαλοπόλεων εἰσήγαγον ἐν Μάνῃ πάντα τὰ εἴδη τῆς πολυτελείας καὶ τῶν ὑλικῶν ἀπολαύσεων. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐνδύονται κατὰ τὸ πλεῖστον εὐπρεπῶς, ἢ μᾶλλον ἀξιοπρεπῶς, ἐπιδιώκουσι δὲ πᾶν ὑλικὸν ἀγαθόν, ποιούμενοι ἐπίδειξιν προόδου, πλούτου καὶ πολιτισμοῦ. Ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ εὐποροῦντος, ὁπωσδήποτε, Μανιάτου εὕρισκεν ἄλλοτε ὁ ξένος μόνον *τυρὶ* καὶ *σύγγληνον*, *καγιαρᾶ* καὶ *πασπαλᾶν*, ῥυπαρότητα πολλήν, ἀκάθαρτα ζωύφια, σκευῶν ἐρημίαν, λύχνον ἀπόζοντα, φῶς δὲ ἐκπέμποντα ἀνιαρὸν καὶ θαμβόν, βελέντζαν ἢ ἀνδρομήδαν τραχεῖαν ὅπως κατακλιθῇ κατὰ γῆς, καὶ ἐγκάρδιον φιλοξενίαν. Σήμερον δὲ μόνη ἡ φιλοξενία μένει ἀναλλοίωτος, πάντα δὲ τὰ ἄλλα ριζικῶς μετεβλήθησαν, καὶ ὁ ὑπερήφανος πύργος τοῦ Μανιάτου, εὐπρεπὴς καὶ καθάριος, χορηγεῖ εἰς τὸν ξένον πάντα τὰ εἴδη τῶν σωματικῶν καὶ ὑλικῶν ἀπολαύσεων.

Ἀλλ' ὅμως τὰ ἤθη καὶ τὰ ἔθιμα οὐδεμίαν ὑπέστησαν μεταβολήν, ἢ ἀλλοίωσιν. Διατηροῦσι τὴν ἀρχαίαν ἀγνότητα καὶ θὰ διατηρήσωσιν αὐτὴν πιθανῶς ἐπὶ σειρὰν αἰώνων. Τὸ θρησκευτικὸν δὲ αἴσθημα εἶνε κατ' ἐξοχὴν ἰσχυρόν, ἀκαταγώνιστον, ἐμπνέον εὐλάβειαν, ἐπιχέον δὲ ἐπὶ παντὸς καὶ πανταχοῦ τὴν ἁγίαν αὐτοῦ σκιάν. Ἀπειρρπληθῆ ὑπάρχουσιν ἐν Μάνῃ ἱερὰ σκηνώματα, ἐκκλησίαι, μοναί, πανηγύρεις, οἰκογενειακαὶ ἑορταί, καὶ αὐτὴ τῶν φονέων ἡ ἀλλόκοτος εὐσέβεια ἐπεζήτησε τὴν ἐξιλέωσιν τοῦ ἁμαρτήματος διὰ τῆς ἀνεγέρσεως ἐκκλησιδίων. Ἡ ἐξωτερικὴ λατρεία κέκτηται ἐπὶ τοῦ πλήθους ὑπερβάλλουσαν δύναμιν, καὶ τὸ θρησκευτικὸν ἰδεῶδες ἠντλήθη κατὰ μέγα μέρος ἀπὸ τῆς λατρείας τῶν ὀλυμπίων θεῶν, οἵτινες ἐπὶ τοῦ Ταϋγέτου εὗρον τὸ τελευταῖον ὀχύρωμα καὶ καταφύγιον. Ἡ ἀρχαία πίστις διετηρήθη αὐτόθι πιθανῶς μέχρι τῶν χρόνων τῆς μουσουλμανικῆς κατακτήσεως, ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Γεωργίου Πλήθωνος εὑροῦσα τὸν ἔσχατον καὶ ἡρωϊκώτατον τῶν ὑπερασπιστῶν, καὶ πολλοὶ τῶν χριστιανῶν Ἁγίων προσέλαβον ἐν τῇ θρησκευτικῇ συνειδήσει τῶν ἐκχριστιανισθέντων Λακώνων, τὸ ἦθος, τὰς ἰδιότητας καὶ τὴν δύναμιν τῶν θεῶν τῆς ἐγκαταλειφθείσης λατρείας. Αἱ εὐχαὶ καὶ ὁ ἐξορκισμὸς τῶν ἱερέων θεραπεύουσι τὰς νόσους, ἀπαλλάττουσι τῆς βασκανίας, σώζουσι τὰ ἥμερα ζῶα, ἐν νυκτὶ περιπλανώμενα, ἀπὸ τῶν ἐπιδρομῶν τῶν λύκων καὶ τῶν ἄλλων σαρκοβόρων θηρίων, τὰ ὁποῖα *ἀμποδέγουσιν* ὡσαύτως διὰ μαγικῶν ἐξορκισμῶν καὶ λέξεων, ἀποδιώκουσι, τέλος, τὰ δαιμόνια καὶ τὰ φαντάσματα· τὸ μαγικόν, ἄλλως ἀμπόδεμα ἐπηρεάζει ἀποτελεσματικῶς θηρία καὶ ζωύφια, ἀναστέλλει δὲ ὁριστικῶς τὴν γενετήσιον ὁρμὴν τοῦ γαμβροῦ. Οἱ τύποι τῆς ἐξωτερικῆς λατρείας, αὐστηρῶς τηρούμενοι, ἀσφαλίζουσι πρὸ πάντων εἰς τοὺς πιστοὺς τὸν Παράδεισον· οἱ ἀνεξίκακοι Ἅγιοι θεωροῦνται ἄκρως φιλέκδικοι ὑπὸ φιλοκτημοσύνης, σκληρῶς τιμωροῦντες τοὺς λησμονοῦντας τὰ *τάμματα*, ἁρπάζοντας δὲ ἢ λυμαινομένους τὰ ἐκκλησιαστικὰ κτήματα. Ἐπιμελῶς τούτου ἕνεκα, οἱ Μανιᾶται ἀπέχουσι πάσης ἱεροσυλίας, τηροῦσιν αὐστηρῶς τὰς τεσσαρακοστάς, καὶ

*) Ἐπιστολὴ πέμπτη.

τὴν κατάλυσιν ἐλαίου ἐν ἡμέρᾳ νηστείας θεωροῦσι μέγιστον καὶ ἐπονείδιστον ἁμάρτημα. Οἶνον πίνουσι σπανίως εἰσαγόμενον ἔξωθεν, καὶ τὸ βούτυρον ἀγνοοῦσιν οἱ πλεῖστοι, ὡς μὴ ἐν τῇ χώρᾳ παραγόμενον. Διερχόμενοι δὲ πρὸ τῶν ἐκκλησιῶν, εὔχονται σταυροκοποῦμενοι τὴν καταστροφὴν τῶν ἐχθρῶν καὶ ἐπικαλοῦνται τὴν ἀρωγὴν τῶν ἁγίων μετὰ πολλῶν ὑποσχέσεων, ὅπως ἐπιτύχωσιν ἐν φονικῷ ἐπιχειρήματι· ἀλλ' ὅμως φρίττουσιν εἰλικρινῶς εἰς τὸ θέαμα ἀνθρώπου καταλύοντος κρέας ἢ ἔλαιον ἐν ὥρᾳ τεσσαρακοστῆς καὶ νηστείας. Ἐπὶ τοῦ τόπου τῆς διαπράξεως ἐγκλημάτων φονικῶν ἀνεγείρουσι σταυροπήγια, ὅπως καταπαύσωσι τὰ *βογκητὰ* τῶν πεσόντων, ἀφανίσωσι δὲ τὰ περιφερόμενα φαντάσματα, καὶ πρὸς ἀποτροπὴν τῶν διαβόλων, τῶν στοιχείων, τῶν βρυκολάκων, καὶ παντὸς ἀπαισίου δράματος ἐν ὥρᾳ νυκτὸς ἀπροσμάχητον νομίζουσιν ἀλεξιτήριον τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ. Ἀναμφισβήτητον εὑρίσκουσιν ἐν τοῖς ὀνείροις ἀλήθειαν, καὶ τὴν ἐξήγησιν αὐτῶν ποιοῦνται κατὰ τρόπον πρωτότυπον καὶ ὅλως παράδοξον. Ἀδιστάκτως δὲ πιστεύουσιν, ὡς οἱ ὁμηρικοὶ ἥρωες, ὅτι θεῖοι αὐτοῖς ἐπιφοιτῶσιν ὄνεῖροι καθ' ὕπνον, ἀναγγέλλοντες τὰ συμβησόμενα, αἱ δὲ ἐξηγήσεις αὐτῶν, ἐπαληθεύουσαι πολλάκις, ἐπιμαρτυροῦσι, κατ' ἐμέ, τὴν ἀλήθειαν τοῦ ἀποφθέγματος τοῦ Γκαῖτε, καλέσαντος τὸ θαῦμα τέκνον τῆς πίστεως. Ἡ φαντασία αὐτῶν βλέπει πανταχοῦ νεράϊδες. στρίγλας, βρυκόλακας, στοιχειὰ, λάμιας, μαγίσσας φονευούσας τὰ ἐγκαταλειπόμενα βρέφη, περιφερομένας δὲ ἐν νυκτὶ ἀνὰ τὰς ἐρήμους ὁδούς, ἐλάχιστοι δὲ ὑπάρχουσιν οἱ μὴ ἰδόντες φαντάσματα ὑπὸ διαφόρους μορφὰς καὶ μὴ τυχόντες εἰς *κακὸ συναπάντημα*. Ὁ διάβολος δὲ κατ' ἐξοχὴν ὑποκρίνεται πάντοτε περιβόητον πρόσωπον, μεταμορφούμενος συνήθως εἰς μέλανα μανδρόσκυλον ἢ τράγον, ὁδηγῶν δὲ τοὺς φονεῖς εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ κακουργήματος, καὶ πολλὰ μοιρολόγια περιγράφουσι δραματικῶς τοῦ τραγοδιαβόλου τὰς αἱμοχαρεῖς ὑπηρεσίας. Ἐν γένει δὲ τοὺς Μανιάτας χαρακτηρίζουσι πλῆθος τοιούτων προλήψεων, περιέργων ἢ ῥωμαντικῶν, φοβερῶν ἢ ἀπαισίων.

Ἐξαιρετικὴν ὅμως καὶ ὄντως πρωτότυπον θέσιν κατέχει ἡ γυνή. Γεννωμένου ἄρρενος, ἡ χαρὰ τῆς γενεᾶς ἐπὶ τῇ κτήσει νέου μαχητοῦ ἐκδηλοῦται διὰ πυροβολισμῶν, μουσικῶν ὀργάνων, θορυβωδῶν πανηγύρεων· γεννωμένου δὲ θήλεος, ἐπικρατοῦσιν ἡ σιγή, ἡ λύπη καὶ τὰ δάκρυα. Ἐν τῷ λίκνῳ τοῦ ἄρρενος γονεῖς καὶ συγγενεῖς διαβλέπουσι τὴν αὔξησιν τῆς οἰκογενειακῆς περιφανείας καὶ δυνάμεως, καὶ ἐν τῷ λίκνῳ τοῦ θήλεος ἐπικίνδυνον ὄργανον, *βαρέλιον πυρίτιδος*, ἀσθενῆ θεματοφύλακα τῆς τιμῆς τοῦ οἴκου καὶ τοῦ γένους, ἣν τιμῶσιν ὑπὲρ πᾶν ἀγαθόν. Ἡ γυνὴ ἄλλως οὐδαμῶς προσθέτει συγγενεῖς καὶ ἀπόλλυται μετὰ τὸν γάμον, μεταβάλλουσα οἶκον καὶ ὄνομα, λαμβάνουσα δὲ, δυστυχῶς, μεθ' ἑαυτῆς τοῦ γένους τὴν τιμὴν καὶ τὴν ὑπόληψιν. Τὴν γενεὰν ἡ πατρὶὰν ἀπαρτίζουσι μόνον συγγενεῖς ἐξ αἵματος, οἱ δὲ ἐκ κηδεστείας συγγενεῖς οὔτε τῆς τιμῆς αὐτῆς μετέχουσιν, οὔτε τὰ ὅπλα λαμβάνουσιν ἐναντίον τῶν ἀντιζήλων γενεῶν. Εἰδὶ ξένοι πρὸς ἀλλήλους, καὶ οἱ γυναικάδελφοι οὐδαμῶς προσβάλλονται, φονευομένου ἢ ἀδικουμένου τοῦ γαμβροῦ. Ἀλλ' ἐπανέρχομαι εἰς τὸ θῆλυ βρέφος, ὅπως περιγράψω συντόμως τὴν ἐν Μάνῃ γυναῖκα, καθ' ὅλας τὰς περιπετείας καὶ τὰ στάδια τοῦ βίου. Ἡ κόρη ἐν τῷ πατρικῷ οἴκῳ ὑποτάσσεται μετὰ φιλοστόργου εὐπειθείας εἰς τὴν θέλησιν τῶν γονέων καὶ τῶν ἀδελφῶν, οἵτινες προστατεύουσιν αὐτὴν πάντοτε καὶ πανταχοῦ μετὰ παραδειγματικῆς ἀφοσιώσεως. Ἀσχολεῖται εἰς τὰς οἰκιακὰς, ἢ γεωργικὰς, ἢ ποιμενικὰς ἐργασίας, περιφερομένη ἐλεύθερως πανταχοῦ, ὑπερασπίζει δὲ ἑαυτὴν κατὰ πάσης ὕβρεως, ζηλοτύπως ἐχομένη τῆς προσωπικῆς καὶ τῆς οἰκογενειακῆς τιμῆς. Τὸν φιλοξενούμενον αὐτὴ πρὸ πάντων ὑποδέχεται, ὑπηρετεῖ καὶ συνοδεύει ἀπερχόμενον, οὐδένα οὐδέποτε ὑποπτεύουσα κίνδυνον. Συζῇ μετὰ τῶν ὁμηλίκων νέων, χορεύει, τραγῳδεῖ, ἀπέρχεται μετ' αὐτῶν εἰς τὰς πανηγύρεις καὶ τὰ ὄρη, οὐδεμίαν συλλαμβάνουσα περὶ τῆς τιμῆς αὐτῆς ὑπόνοιαν. Ὁ ἰσχυρὸς βραχίων τοῦ γένους καὶ ἡ παροιμιώδης ἀγνότης τῶν ἠθῶν προστατεύουσιν αὐτὴν διηνεκῶς. Τὰ βέλη τοῦ ἔρωτος δὲν πληγόνουσιν αὐτὴν ἰσχυρῶς, αἱ ἐρωτικαὶ δὲ ἐξομολογήσεις καὶ τὰ ἐρωτικὰ τολμήματα θεωροῦνται ὕβρεις θανάσιμοι καὶ ἀποπλύνονται διὰ τοῦ αἵματος. Ἁρπαγαὶ καὶ βιασμοὶ, τούτου ἕνεκα, ἐν Μάνῃ δὲν διαπράττονται σήμερον· ἄλλοτε, πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως, ἰσχυραὶ οἰκογένειαι ἐτέλουν ἀρραβῶνας κόρης, ἄκοντος τοῦ ἀσθενοῦς πατρός, πυροβολοῦσαι πρὸ τῆς οἰκίας αὐτοῦ καὶ ἀναγγέλλουσαι ἁπλῶς τὸ γεγονός, ἤδη ὅμως τὸ ἔθιμον τοῦτο ἐξέλιπεν. Ἡ προσβολὴ κατὰ τῆς τιμῆς τῆς γυναικός, προσάπτουσα κηλῖδα εἰς τὴν γενεὰν ἀνεξάλειπτον, θεωρεῖται ἀποτρόπαιον ἔγκλημα, ἀσθενῶς ἱκανοποιούμενον διὰ τοῦ αἵματος, μὴ ἐπιδεχόμενον δὲ οὔτε συγγνώμην, οὔτε ψυχικόν, καὶ ἡ γυνή, συνείδησιν ἔχουσα τοῦ μεγέθους τῆς ὕβρεως, προφυλάσσει τὴν τιμὴν αὐτῆς καὶ τῆς οἰκογενείας, ἀντιτάσσουσα πρὸς τὴν βίαν ἢ τὴν ἀποπλάνησιν ἡρωϊκὴν εὐτολμίαν. Σπανιώτατα δὲ συνέβησαν ἐν Μάνῃ ἐγκλήματα κατὰ τῆς γυναικείας τιμῆς, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν Μανιατῶν, ὅπου δήποτε εὑρισκόμεναι, ἐπιδεικνύουσι μοναδικὴν ἀληθῶς χρηστότητα βίου. Ἐν αὐταῖς δὲ ταῖς Ἀθήναις οὐδέποτε ὑπῆρξε Μανιάτισσα *ἐλευθερίων* ἢ διεφθαρμένων ἠθῶν. Ἡ κόρη ἐν Μάνῃ ἔρχεται εἰς γάμου κοινωνίαν διὰ τῶν γονέων, καὶ ὁ ἀρραβὼν ἀποτελεῖ δεσμὸν ἰσχυρόν, παρέχων εἰς τὸν μνηστῆρα ἀναμφισβήτητον δικαίωμα κτήσεως. Ἡ ἀρραβωνισθεῖσα ὅμως παύει πλέον βλέπουσα ἢ συναντῶσα τὸν μνηστῆρα μέχρι τῆς γαμηλίου νυκτός· οὐδ' αὐτὴ δὲ ἡ στέψις χορηγεῖ εἰς τὸν μνηστῆρα δικαιώματα προσωπικῶν σχέσεων. Τὸ ἔθιμον δὲ ἔχει λόγον σοβαρόν. Διὰ τοῦ ἀρραβῶνος ἡ τῆς στέψεως γεννῶνται φυσικῷ τῷ λόγῳ εἰς τοὺς μελλονύμφους ὀρέξεις ἐπικίνδυνοι καὶ πόθοι γοητευτικοί, οὓς δὲν στέργουσιν οἱ ἀμφοτέρωθεν συγγενεῖς, οἱ ζηλοτύπως τῆς τιμῆς ἐχόμενοι καὶ ἀξιοῦντες νὰ ἴδωσι τὴν πρώιαν τῆς γαμηλίου νυκτὸς τὸ ἡματωμένον τῆς νύμφης ὑποκάμισον. Μέγιστον δὲ θεωρεῖται δυστύχημα ἡ ἀπόκρυψις τοῦ ἱεροῦ τῆς τιμῆς κειμηλίου, προσάπτον ἀνεξάλειπτον δυσφημίαν εἰς τὴν νύμφην καὶ τὴν οἰκογένειαν αὐτῆς ὁλόκληρον. Τὰ ἔθιμα δὲ ἐν γένει τοῦ γάμου περιέχουσι παράδοξον ἀλληγορίαν. Αἱ διατυπώσεις πᾶσαι εἶνε σύμβολα ἀλληγορικά. Ἀμφοτέρωθεν συγκεντροῦνται ἔνοπλα στρατόπεδα, οἱονεὶ ἐπιχειροῦντα πόλεμον, καὶ ὁ ἔφιππος γαμβρός, ἀρχηγὸς ἐνόπλων ἐπιδρομέων, ἐπιχειρεῖ ἔφοδον, ἠττᾶται, ῥαπίζεται. καταβάλλει εὐθέως τῆς κόρης τὸ τίμημα, πληρόνει λύτρα εἰς τοὺς συγγενεῖς καὶ ἀπέρχεται μετὰ τῶν συγγενῶν, ἀποκομίζων τὸ περιμάχητον τῆς ἐκστρατείας ἀντικείμενον, καταλείπων δὲ ὀπισθεν του δάκρυα καὶ ὀδυρμοὺς· οἱ συγγενεῖς δὲ αὐτοῦ ἁρπάζουσιν ἐκ τοῦ οἴκου τῆς νύμφης ὅ,τι ἂν εὕρωσι πρόχειρον, καὶ οἱ συγγενεῖς τῆς νύμφης τοὺς *μουντσουρόνουσιν*, ἐπωφελούμενοι τῆς εὐκαιρίας. Ἀλλὰ τὰ ἔθιμα τοῦ γάμου, πλεῖστα ὄντα, χρήζουσι μακρᾶς περιγραφῆς. Ἀρκοῦμαι δὲ λέγων, ὅτι ἡ κόρη νυμφεύεται ἄνευ προικὸς χρηματικῆς, λαμβάνουσα προῖκα πλουσίαν, ὅπως δήποτε, ἐνδυμάτων, ἐπίπλων καὶ οἰκιακῶν σκευῶν, μεταβάλλεται δὲ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ γαμβροῦ εἰς κυρίαν καὶ δέσποιναν. Ἀπολαύει ἐν αὐτῷ παραδειγματικῆς ἐλευθερίας καὶ ἐξουσίας, πάθος δὲ ζηλοτυπίας οὐδαμῶς ταράσσει τῶν Μανιατῶν τὴν οἰκίαν καὶ ἁρμονίαν, καὶ τὸ διαζύγιον εἶνε γεγονὸς σπανιώτατον, προκαλούμενον μόνον ἐκ τῆς ἐλλείψεως τέκνων ἢ τῆς γυναικείας στειρώσεως. Οἱ Μανιᾶται σέβουσιν ἄκρως τὰς γυναῖκας, ἄκραν πρὸς αὐτὰς ἐπιδεικνύμενοι ἐπιείκειαν, εἰσὶ δὲ εὐπειθεῖς, ἐνάρετοι καὶ κάλλιστοι σύζυγοι. Τὰ πάντα δὲ παραχωροῦσιν αὐταῖς πλὴν τῆς τιμῆς, καὶ ἐν τοῖς πολέμοις τῶν γενεῶν ἀπέχουσιν ἐπιμελῶς τῆς ὕβρεως ἢ τοῦ φόνου γυναικός. Αὐταὶ ἐν τούτοις μάχονται ἐν ταῖς πρώταις τάξεσιν, ἐπιτίθενται διὰ λίθων κατὰ τῶν ἐχθρῶν, καὶ διαπληκτίζονται μὲ τὰς γυναῖκας αὐτῶν, δίκην ὑαινῶν, ἐξάπτουσι δὲ τὰ πάθη τῶν ἀνταποδικήσεων διὰ τῶν κοπετῶν, τῶν παρορμήσεων καὶ τῶν μοιρολογιῶν.

Ἀλλ' ἐπεξέτεινα σήμερον τὴν ἐπιστολήν μου πολύ. Κατ' ἀνάγκην δὲ διακόπτων αὐτήν, ἐπιφυλάσσομαι νὰ συμπληρώσω προσεχῶς τὴν περὶ τῶν Λακωνικῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων πραγματείαν.

Χαῖρε.

Πρόθυμος
Π. Κ.

ΚΟΥΛΟΥΡΙΑ ΚΑΙ ΤΥΡΙ!

Οἱ ἔχοντες νὰ ἴδωσι τὰς Ἀθήνας οὐχὶ ἀπὸ πολλοῦ, ἀλλ' ἀπὸ δεκαπενθημέρας τοὐλάχιστον, πρέπει νὰ μάθωσιν ὅτι ἐκτοτε πρωτοφανὴς συνετελέσθη μεταβολὴ ἐν τῷ τόπῳ, ἥτις καὶ αὕτη δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἓν τῶν χαρακτηριστικωτέρων σημείων τῆς κοινωνικῆς ἡμῶν προόδου. Δὲν πρόκειται οὐδὲ περὶ ὑψηνεφοῦς τινος βιομηχανικοῦ καταστήματος, ἐν ᾧ νὰ κατασκευάζωνται ἂν οὐχί τι ἄλλο ἢ ἡ μελάνη τοὐλάχιστον ἡ τυπογραφικὴ ἢ ἡ χειρογραφική, ἧς τόσην χρῆσιν ποιούμεθα οἱ Ἕλληνες, οὐδὲ περὶ τῆς καταργήσεως τῆς καθολικῆς ψηφοφορίας, ἧς τόσην ποιούμεθα κατάχρησιν, οὐδὲ περὶ τῆς συστάσεως εὐεργετικῆς τινος τραπέζης, ἐν ᾗ νὰ ἀποταμιεύῃ ὁ πτωχὸς ἐργάτης τὰ περισσεύματα τῆς οἰκονομίας του διὰ τὰς χαλεπὰς τοῦ μέλλοντός του ἡμέρας, οὐδὲ περὶ ἄλλου τινὸς λαωφελοῦς ἐπιχειρήματος. Τὰ τοιαῦτα εἶνε ἀκατανόητα καὶ θὰ παρέλθῃ ἴσως πολὺς χρόνος, μέχρις ὅτου τινὰ τούτων συντελεσθῶσι. Πρόκειται ἁπλούστατα περὶ μιᾶς κραυγῆς, μιᾶς ἀναφωνήσεως, ἥτις ἀπὸ πολλῶν στομάτων ἐξερχομένη ἀντηχεῖ ἐν τοῖς κυριωτέροις τῆς πόλεως κέντροις καθ' ἕκαστον δευτερόλεπτον ἀπὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου μέχρι... τῆς ἀνατολῆς αὐτοῦ περίπου. Ἀλλ' ἡ κραυγὴ αὕτη ἡ νεάκουστος ἔχει καὶ αὐτὴ τὴν σημασίαν της, δέον νὰ ἔχῃ τὴν σελίδα της ἐν τῇ κοινωνικῇ ἡμῶν ἱστορίᾳ, ὅπως καὶ πᾶς καινότροπος σωρμός, οἱ δὲ ἐκζητοῦντες καὶ μελετῶντες τὰ αἴτια θὰ μαρτυρήσωσιν ἡμέραν τινὰ, ὅτι ἡ εἰσαγωγὴ τῆς ἐσημείωσε νέον στάδιον τῆς ἐπὶ τὰ πρόσω πορείας τῶν Ἀθηνῶν, ἢ μᾶλλον τῆς Ἑλλάδος ὅλης, διότι αἱ Ἀθῆναι εἶνε καὶ ἔσονται ὁ διδάσκαλος καὶ τὸ παράδειγμα πάσης πόλεως ἢ κώμης ἑλληνικῆς. Καὶ ἡ κραυγὴ αὕτη εἶνε· ἡ ἑξῆς:

— Κουλούρια καὶ τυρί! Κουλούρια καὶ τυρί!!

Μὴ γελᾶτε, κύριοι! Τὸ πρᾶγμα δὲν εἶνε ἀστεῖον· ὅσον τὸ βλέπετε, οὐδὲ ἐθέσαμεν τὴν καινοφανῆ ἐπιγραφήν, ἵνα προκαλέσωμεν τὸν γέλωτα ἢ τὴν προσοχήν σας. Σᾶς βεβαιοῦμεν ὅτι ὀξυδερκέστερος ὀφθαλμὸς δύναται νὰ διακρίνῃ ὄπισθεν τῶν τριῶν τούτων λέξεων φάσμα ἀπαίσιον· ὅταν δὲ τὸ φάσμα τοῦτο ἔλθῃ ἐγγύτερον, θὰ τὸ διακρίνητε καὶ ὑμεῖς, εἴτε τὸν γείτονα ἀπειλήσῃ, εἴτε ὑμᾶς τοὺς ἰδίους. Διότι τὸ φάσμα τοῦτο εἶνε τὸ φάσμα τῆς πείνης! Καὶ διὰ νὰ πεισθῆτε ὅτι δὲν πρόκειται περὶ φαντασμαγορίας, καθήσατε ἀπέναντι ἵνα σᾶς ἐκθέσωμεν τοὺς λόγους μας.

Πρὸ δύο μηνῶν, πέρυσι, τοὺς παρελθόντας χρόνους μοναδικοὶ κουλουροπῶλαι ἐξῆρχοντο περὶ τὴν 11ην τῆς νυκτὸς καὶ ἐκραύγαζον ἐπὶ ὥραν, ἵνα εὕρωσιν εὐαρίθμους τινὰς ἀγοραστάς. Τὸ δὲ *καλάμι*, ὅπερ τὰ συνεκράτει ἐν πρὸς ἓν τὰ κουλούριά των, ἐφέρετο συνήθως ὀπίσω «μὲ ὅλατου τὰ δακτυλίδια», κατὰ τὴν φουρναρικὴν ἔκφρασιν. Διὰ νὰ πολλαπλασιασθῶσιν ὅμως ἐξαίφνης τόσον καταπληκτικῶς οἱ κουλουροπῶλαι, καὶ κατὰ χιλιάδας νὰ περιάγωνται τὰ ἐμπορεύματά των, τοῦτο βεβαίως οὐδὲν ἄλλο σημαίνει ἢ ὅτι εὑρίσκουσιν ἀνάλογον ζήτησιν, ἐκτὸς ἂν παραδεχθῶμεν ὅτι σκοποῦσι νὰ πολιτευθῶσι καὶ αὐτοὶ καὶ κάμνουσιν εὐκολίας εἰς τοὺς συμπολίτας των.... Ἄρα ὑπάρχει ἡ ζήτησις. Καὶ οὐχὶ ἔκτακτός τις ζήτησις, ἐπιβαλλομένη ὑπὸ πανηγύρεως, ἢ ἑορτῆς ἢ ἄλλου τινὸς ἀσυνήθους γεγονότος, μεταβαλόντος προσωρινῶς τὰς γαστρονομικὰς ἕξεις τῶν Ἀθηναίων, ἀλλὰ τακτική, ἀναγκαία, ἀπαραίτητος. Καὶ οὐχὶ χάριν ὀρέξεώς τινος ἢ λαιμαργίας, ἐξαίφνης ἀνεπτυσσομένης ἢ προκαλουμένης ἐκ τῆς μυρωδιᾶς, ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης, ἐκ πείνης, ἀφοῦ ὡς εἶπνον πλέον παρουσιάζονται μετὰ τοῦ συνοδεύοντος τυροῦ.

Τόσῳ λοιπὸν χωνευτικὰ ἐγένοντο ἐξαίφνης τὰ ὕδατα τῆς πόλεως, ὥστε νὰ καθιστῶσι τὰς κοιλίας εὐκαίρους ἐντὸς δύο ἢ τριῶν ὡρῶν; Τόσῳ μετεβλήθη τὸ κλῖμα ἐν σμικροτάτῳ διαστήματι, ὥστε νὰ τρώγῃ ὁ κόσμος καὶ νὰ μὴ χορταίνῃ; ἢ τόσῳ ἀμβρόσια κατέστησαν τὰ κουλούρια, ὥστε νὰ ὑπερορῶσι τὸν χορτασμὸν των τόσοι ἄνθρωποι διὰ νὰ φάγωσι μικρὸν μετὰ τὴν ἐκ τῆς τραπέζης ἔγερσιν ζεῦγος — ἓν ἢ δύο — ῥοδαλῶν κουλουρίων... καὶ τυρί;

Οὐδὲν τούτων συμβαίνει· ὁ λόγος ἔγκειται ἀλλαχοῦ.

* * *

Ὡς ὁ ἰατρὸς ζητήσωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν ἑστίαν τῆς νόσου. Δὲν εἶνε αὕτη ἐν τῇ κοιλίᾳ, ἀλλ' ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ ἐν τῷ βαλαντίῳ τῶν νοσούντων. Τὰ δὲ νοσογόνα αἴτια; Καὶ ταῦτα εἶνε πασιφανῆ.

Κατὰ τοὺς δύο τούτους θερινοὺς μῆνας αἱ Ἀθῆναι ὀργιάζουσι λυριολεκτικῶς. Μεταμορφοῦνται εἰς παράφορον βακχίδα, εἰς μαινάδα, κορδακίζουσαν ἡ βρυχωμένην ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ Στοιχείου Λαυρείου, ἐπιδεικνυομένην ἀσέμνως ἐν τῷ θεάτρῳ τῶν Ὀλυμπίων, βωμολοχοῦσαν ἐν τῷ Ἄντρῳ.

— Σπεύσατε, κύριοι· ὁ χειμὼν πλησιάζει. Τότε γινόμεθα ἐνάρετοι καὶ ἐγκρατεῖς.

— Ἀλλὰ ποῦ χρήματα; Παρῆλθεν ὁ καιρὸς τοῦ πλούτου. Εἴμεθα πτωχοὶ τώρα.

— Καὶ τί περιμένετε; Οἰκονομηθῆτε ὅπως δυνηθῆτε, ἀλλὰ σπεύσατε. Πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντά σας.

— Τὰ ἐπωλήσαμεν ἤδη.

— Προεξοφλήσατε τοὺς μισθούσας, κύριοι ὑπάλληλοι τὴν ἡμερομίσθιάσας, κύριοι ἐργάται.

— Καὶ τοῦτο ἐγένετο.

— Δανεισθῆτε.

— Πόθεν;

— Ἔ τότε ... μὴ φάγετε τὸ ἑσπέρας, ἀλλὰ πρὸ πάντων μὴ ἀπολέσητε τὴν διασκέδασίν σας.

Καὶ δὲν τρώγουσιν. Ἡ συνήθης, ἡ εὔχυμος, ἡ θρεπτικὴ τῆς ἑσπέρας τροφὴ καταργεῖται, κατηργήθη παρὰ πολλαῖς οἰκογενείας ἐργατῶν χάριν τοῦ Ἄντρου καὶ παρὰ πολλοῖς κομψευομένοις χάριν τῶν *Ὀλυμπίων*. Δὲν τρώγουσιν. Ἡ αἴσθησις τοῦ καλοῦ κατέβαλε τὴν αἴσθησιν τῆς γεύσεως! Ἡ κοιλία ὑπεχώρησε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῶν ὤτων... Ἡ φιλομουσία ἀνεδείχθη νικητὴς τῶν ἄλλων πεζῶν ἀναγκῶν. Δὲν τρώγουσι. Τί μία ὀρεκτικὴ μερὶς φαγητοῦ ἀπέναντι μιᾶς ὀρεκτικῆς κινήσεως τῆς δεινὸς χορευτρίας; Τί μία σοῦπα ἀπέναντι ἑνὸς μανὲ ἢ ἑνὸς γαλλικοῦ λογοπαιγνίου;

Δὲν τρώγουσιν.

Ἀλλὰ αἱ παλαιαὶ ἕξεις δὲν λησμονοῦνται εὐκόλως. Ἡ πεῖνα, εἴτε ἐδῶ εἴτε ἐκεῖ εὑρίσκεσθε ἐγείρει τὰς δικαίας ἀξιώσεις της καὶ σᾶς ἀναγκάζει τέλος, φιλόμουσοι κύριοι, νὰ κενώσητε τὰ τελευταῖα περιεχόμενα τοῦ ἑξαντληθέντος βαλαντίου σας ἐν τῇ χειρὶ τοῦ αὐτοκλήτου σωτῆρος, ὅστις δίδει πέρας εἰς τοὺς λυρισμοὺς τῆς κοιλίας σας διὰ τῆς ἐπῳδοῦ του:

Κουλούρια καὶ τυρί! Κουλούρια καὶ τυρί!

* *

Καὶ ἤδη, ὅταν τὰς ἀκούητε τὰς μαγικὰς ταύτας λέξεις, καλοὶ ἀναγνῶσται, μὴ νομίσητε ὅτι εἶνε τόσον ἀσήμαντοι, ὅσον κατ' ἀρχὰς τὰς ὑπεθέσατε. Περιέχουσι βαθυτέραν ἔτι ἔννοιαν τῆς δοθείσης. Σήμερον, ἀντιστάσεως μὴ οὔσης οὐδαμόθεν, κρύπτουσι τὴν πεῖναν χάριν ἑνὸς θεάματος· αὔριον θὰ τὴν κρύψωσι χάριν ἑνὸς ποτηρίου οὐχὶ ῥητινίτου πλέον ἀλλὰ οἰνοπνεύματος ἢ *ἀψέντ*, καὶ μεθαύριον.. τίς οἶδε... χάριν τῆς ἀγορᾶς μιᾶς κοινωνιστικῆς ἢ ἀναρχικῆς μαχαίρας, τῆς ὁποίας οἱ μεταγενέστεροι θ' ἀγνοῶσι βεβαίως τὴν ἀνιοῦσαν συγγένειαν πρὸς τὸ νεότροπον πρὸ πάντων πλατεῖαι καὶ τῶν θεάτρων κήρυγμα.

— Κουλούρια καὶ τυρί!

Ἀλλ' ἂν σεῖς δὲν βλέπετε, δὲν θέλετε νὰ ἴδητε τόσῳ μακράν, ἂν θεώρῆτε ὑπερβολὰς ὅλας ταύτας τὰς περὶ μέλλοντος παρατηρήσεις, ἀρκέσθητε εἰς τὸ νὰ θαυμάζητε τὴν ἐν τῷ παρόντι εὐκοσμίαν τῆς πρωτευούσης, τὸ φιλοθέαμον τῶν κατοίκων της, καὶ ἐκφράσατε τὸν σεβασμόν σας πρὸς τοὺς πλήρεις ἡρωϊσμοῦ καὶ αὐταπαρνησίας Κάτωνας, οἵτινες τρώγουσι κουλούρια καὶ τυρί, ἀλλ'... διασκεδάζουσιν!

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

Οὐδὲν ἔργον ἄξιον λόγου μακροῦ δεῖται ἀπομνημονεύσεως ἐκ τῶν τῆς ληγούσης ἑβδομάδος· ὁ ἀπιστῶν ἂς συμβουλευθῇ τὸν καθημερινὸν τύπον, ὅστις καταγίνεται εἰς τὴν παρακολούθησιν τῶν διαβημάτων τοῦ ἐψηφισμένου δημάρχου Ἀθηναίων κ. Α. Συγγροῦ, καὶ ἀνωνύμου τινὸς καρχαρίου, ὅστις ἐθεάθη εἰς Φάληρον, ἀλλ' ὅστις ἐπίσης, τυγχάνων ἀγνώστου διαμονῆς, καταδιώκεται ὑπὸ τῶν . . . ἁλιέων.

Ἐπιτυχόντες δὲ καὶ ἀποτυχόντες, συναγωνισταὶ καὶ ἀνταγωνισταί, φίλοι καὶ ἐχθροί, προκάτοχοι καὶ ἐπίδοξοι διάδοχοι, νομομαθεῖς καὶ ἀπαίδευτοι, δίκαιοι καὶ ἄδικοι, ἐνδιαφερόμενοι καὶ ἀδιάφοροι, ὅλοι τέλος ὡσεὶ ἐρωτευμένοι ἀπορυλλίζοντες ἄνθος μαργαρίτας, ψιθυρίζουσι καὶ ἐρωτῶσι περὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ κ. Συγγροῦ: — Θὰ ἐπικυρωθῇ ἢ ὄχι; Θὰ δεχθῇ, θὰ ἀρνηθῇ, θὰ νικήσῃ; θὰ σωθῇ, θὰ ἐπιβληθῇ, θὰ γίνῃ τέλος ἢ ὄχι;

Τοιοῦτον τὸ ζήτημα τῆς ἡμέρας.

* *

Ὡς δευτερεῦον ζήτημα κατατάσσονται αἱ θεριναὶ διασκεδάσεις, ὧν ὑπερέχει τὸ ἀπαραίτητον πλέον καταστὰν θέαμα τῆς ἀποτεφρώσεως τῶν δασῶν. Οὕτω δὲ αἱ φαλακροῦσαι τῆς Ἀττικῆς ἰδίαι ὀροσειραὶ θὰ μαρτυρῶσιν ἐπὶ χρόνους πολλοὺς περὶ τῆς ἐπ' αὐτῶν διαμονῆς τῶν ἀνθρώπων τοῦ πυρός, τὰ δὲ δικαστικὰ χρονικά, ἀναδιφώμενα, θ' ἀποδεικνύωσιν ὅτι.. οὐδ' ὡς ἁπλοῦν ἁμάρτημα ἐθεωρεῖτο ὁ ἐμπρησμὸς κατὰ τὴν ἡμετέραν ἐποχὴν τῶν φώτων.

[ΕΚ ΤΩΝ ΕΠΙΤΑΦΙΩΝ ΑΝΘΕΩΝ]

ΠΟΘΟΣ

Νύχτα βαθειά, μεσάνυχτα, μέσ' σ' ἄλυωτο σκοτάδι
Βαρὺς ἀκούσθη στεναγμὸς 'σὰν νἀβγαινε ἀπ' τὸν Ἅδη·
Ἤτανε τόσο θλιβερὸς 'ποῦ χλώμιασαν τ' ἀστέρια,
Ἀνοίξαν τάφοι κ' οἱ νεκροὶ ξεσταύρωσαν τὰ χέρια . . . .

Μπρὸς σ' ἀδελφὸ 'ποῦ ἔθαψε ἀδέλφι ἀγαπημένο,
Ἐστάθη Ἄγγελος Θεοῦ μὲ μέτωπο σκυμμένο·
— Τί ἔχεις, εἶπε, κ' ἄγρια καὶ σκοτεινὰ στεράζεις
Καὶ τὴν γαλήνην τ' οὐρανοῦ καὶ τῶν νεκρῶν ταράζεις;
Ξέρω τί ἔχεις . . . . Πλὴν 'μπορεῖ καὶ σὺ νὰ λησμονήσῃς·
Θέλεις νὰ ξαναγύρῃς νεὸς ταὶς τρέλλαις κ' ἀγαπήσῃς;

Σὰν κάστρο νἄσαι δυνατός, 'στὰ χέρια νὰ φουντώσῃς
Ὅ,τι 'στὸν κόσμο βρίσκεται καὶ κάτω ἐδῶ κ' ἀπάνω;
Τὸ ὄνομά σου 'στὸν καιρὸ τραγοῦδι νὰ τὸ δώσῃς;
Μίλα καὶ πάρε . . . . ὅ,τ' εἰπῇς καὶ θέλεις θὰ τὸ κάνω!

Κ' αὐτὸς σὲ τάφου εἶχε γῆ τὸ μέτωπό του χάμω
Καὶ δὲν τοῦ ἀποκρίθηκε τὸ στόμα τὸ πικρό του . . . .
Καὶ ξαναεῖπ' ὁ Ἄγγελος — Τί θέλεις νὰ σὲ κάμω;
Κ' εἶπε μ' ἀδύνατη φωνὴ ἐκεῖνος — Φέρετρό του!

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

(Κατὰ τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1886).

ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΗΜΩΝ ΒΙΟΥ

ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΟΝΟΜΑΤΟΣ

Τὰ πάντα μεταβάλλονται· ἡ μεταβολὴ εἶνε ὁ ἀμετάβλητος νόμος, ὁ διέπων τὴν ἄψυχον φύσιν καὶ τὴν ἀνθρωπίνην κοινωνίαν. Βεβαίως πᾶσα μεταβολὴ δὲν εἶνε πρόοδος· γίνονται μεταβολαὶ βελτιοῦσαι τὸ ὑπάρχον, καὶ μεταβολαὶ χειροτερεύουσαι αὐτό· συμβαίνουσι δὲ καὶ μεταβολαὶ ὅλως καταστρεπτικαί. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀκινησία, ἡ στασιμότης δὲν δύναται φύσει νὰ εἶνε πρόοδος. Ἀκινησία καὶ πρόοδος εἶνε δύο ἰδέαι ἐκ διαμέτρου ἀντίθετοι. Αἱ μεταβολαὶ ἄγουσιν εἰς πρόοδον, ὅταν αὗται γίνωνται μετὰ λογισμοῦ, ὅταν παρακολουθῶσι τὴν βαθμιαίαν ἀνάπτυξιν τῆς κοινωνίας. Μόνον ἡ βαθμιαία ἀνέλιξις καὶ ἀνάπτυξις εἶνε ὀργανικὴ καὶ ἑπομένως φυσική. Δὲν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν καρποὺς εἰς τοὺς κλάδους τῶν δένδρων, ἐὰν μὴ προηγηθῶσι φύλλα καὶ ἄνθη. Τὰ τεχνητὰ ἄνθη καὶ ὀπωρικὰ οὔτε εὐωδίαν ἔχουσιν, οὔτε γεῦσιν, οὔτε σπέρματα γονιμότητος ἐγκλείουσιν.

Ἡ ἡμετέρα κοινωνία παρουσιάζει δύο ἀντιθέσεις, λίαν καταφανεῖς. Ἐν τισι μὲν σημείοις ἀκινησία νεκρική, τελματώδης· ἐν ἄλλοις δὲ ταραχώδης, σχεδὸν βιαία μεταβολή, ἅλματα δύναταί τις εἰπεῖν, πλὴν ἅλματα οὐχὶ προερχόμενα ἐκ ῥώμης καὶ φυσικῆς ἐνεξίας, ἀλλ' ὑπὸ τεχνητῶν ἐλατηρίων παραγόμενα. Ὅπου δὲ καὶ ὅτε τοιαῦται συμβαίνουσι μεταβολαί, οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶνε οἷοι φαίνονται, καὶ δὲν φαίνονται οἷοι εἶνε.

Καὶ δὲν εἴμεθα μὲν ἡμεῖς μόνοι οἱ ὑποκείμενοι εἰς τοιαύτας μεταβολάς· ἴσως μάλιστα ἄλλοι, καὶ πλησίον καὶ ἀπωτέρω οἰκοῦντες, ὑπερτεροῦσιν ἡμῶν εἰς τὸν μοιραῖον τοῦτον ἀγῶνα. Τοῦτο ὅμως δὲν αἴρει τὸ κακὸν ἀφ' ἡμῶν, συντείνει δ' ἴσως μόνον εἰς τὸ νὰ παρηγορώμεθα ἢ καὶ νὰ δικαιολογώμεθα.

Ἀλλὰ μὲ τὰς θεωρίας ταύτας βλέπω ἐμαυτὸν ἀπηωρημένον ἀπὸ τοῦ πεζοῦ θέματός μου, καὶ ἀναγκάζομαι νὰ κατέλθω ἀπὸ τοῦ καλάθου δι' ἑνὸς πρὸς τὰ κάτω πηδήματος, καὶ οὕτως ἑκὼν ἄκων ἐγὼ αὐτὸς νὰ μαρτυρήσω περὶ τῆς ἀληθείας τῶν εἰρημένων. Εἰσέρχομαι λοιπὸν εἰς τὸ θέμα μου.

Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς δὲν ἑορτάζει τὴν ἐπέτειον τῶν γενεθλίων. Ὁ Ἕλλην ἑορτάζει τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου, οὗ τὸ ὄνομα φέρει, καὶ ὃν θεωρεῖ προστάτην του. Ὁ νεωτερισμὸς μάλιστα περὶ τὴν χρῆσιν βαπτιστικῶν ὀνομάτων, εἰλημμένων ἐκ τῆς κλασικῆς ἀρχαιότητος καὶ μὴ ἀπαντώντων ἐν τῷ ἑορτολογίῳ, περιήγαγεν εἰς ἀμηχανίαν τοὺς ἱερεῖς, οἵτινες ἔβλεπον οὕτω κινδυνεύοντα ἕνα τῶν πενιχρῶν πόρων των· ἀπέδειξαν ὅμως ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἐπινοητικότητα ἀνταξίαν τῆς εὐφυΐας σοφῶν τινων γραμματικῶν περὶ τὰς παραγωγὰς τῶν λέξεων. Οἱ ἱερεῖς ἀπεφήνανο π. χ. ὅτι ὁ Θεμιστοκλῆς δύναται νὰ συνεορτάζῃ μὲ τὸν Θωμᾶν, οἱ Νικοκλεῖς καὶ Νεοκλεῖς μὲ τοὺς Νικολάους, ἡ Χαρίκλεια μὲ τὸν Χαραλάμπην, κατ' ἄλλην ὁμοιότητα ὁ Μιλτιάδης μὲ τὸν Δημήτριον (στρατηγὸς ἦτο καὶ ὁ εἷς καὶ ὁ ἕτερος . . .), παραδόξως δέ πως ὁ Σταμάτης μὲ τοὺς Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ καὶ τοὺς Ἀγγέλους κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Ταξιαρχῶν! Οὕτω δ' ἐξησφαλίζοντο μὲν εἰσπράξεις τινὲς εἰς τοὺς ἱερεῖς δικαιόταται, ἐπαρηγορροῦντο δὲ οἱ φέροντες ὀνόματα *ἐθνικά*, καὶ ἀνέπνεον οἱ φιλέορτοι, οἵτινες ἐν τῇ χρήσει τῶν ἀρχαίων τούτων ὀνομάτων ἔβλεπον περιοριζομένας τὰς ἐπισκέψεις.

Εἶχε δὲ καθ' ἡμᾶς δίκαιον ὁ ἑλληνικὸς λαὸς νὰ ἑορτάζῃ τὴν ἑορτὴν τοῦ ὀνόματός του ἀντὶ τῆς ἐπετείου τῶν γενεθλίων του· διότι ἐκείνην μὲν κατ' ἔτος *σημαίνει* τὸ σήμαντρον τῆς ἐκκλησίας, ἐνῷ ἡ ἡμέρα — καὶ τὸ ἔτος *μάλιστα* — τῆς γεννήσεως τάχιστα λησμονεῖται. Μήπως ὑπῆρχον ἀρχεῖα; Καὶ σήμερον ἔτι ταῦτα διατελοῦσιν εἰς τοιαύτην κατάστασιν, ὥστε, ἂν ἔλειπον αἱ *μισθοδοτικαὶ καταστάσεις*, τὸ γραφεῖον τῆς στατιστικῆς θὰ ἠγνόει καὶ αὐτοὺς τοὺς ὑπαλλήλους του. Ἔπειτα βεβαίως ἡ μὲν ἑορτὴ τῶν γενεθλίων ἐνέχει ἐγωϊσμόν τινα καὶ φιλαυτίαν, ἐνῷ ἡ ἑορτὴ τοῦ ὀνόματος δηλοῖ μᾶλλον εὐλάβειαν. Καὶ τέλος πάντων εἶνε ζήτημα, ἂν ἀξίζῃ κατ' ἔτος νὰ ἑορτάζῃ τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεώς του ὁ γεννηθεὶς ἐν δουλείᾳ . . . Ἀφίνομεν κατὰ μέρος ὅτι διὰ τὰς κυρίας εἶνε καὶ ἔλλειψίς τις ἀβροφροσύνης νὰ ἑορτάζωνται τὰ γενέθλιά των καὶ νὰ θέλωμεν νὰ προσθέτωμεν καθ' ἑκάστην ἑορτὴν ἓν πλῆρες ἔτος εἰς τὴν ἡλικίαν των. Καὶ αὐτὴ ἡ ἄνασσα Βικτωρία θὰ εὐχαριστεῖτο περισσότερον, ἂν δὲν ὑπελογίζοντο μετὰ τόσης μαθηματικῆς αὐστηρότητος τὰ παραρρυέντα πεντήκοντα ὅλα ἔτη τῆς βασιλείας της.

Ἤδη, στραφέντες δεκαετηρίδας τινὰς πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ ὡς ἀπὸ μακρᾶς ὁδοιπορίας φθάνοντες, ἂς καταλύσωμεν εἰς τὴν πόλιν Χ*. Ἡ πόλις μας αὕτη δύναται νὰ κεῖται ἐν Μακεδονίᾳ ἢ ἐν Θράκῃ, ἢ καὶ ἐν ἄλλῃ τινὶ ἑλληνικῇ ἐπαρχίᾳ.

Εἶνε παραμονὴ τοῦ ἁγίου Δημητρίου τοῦ ἔτους 1845.

Τὰ σήμαντρα τῶν ἐκκλησιῶν προσκαλοῦσι τοὺς πιστοὺς εἰς τὸν ἑσπερινόν. — Ἐνταῦθα ὅμως δύο τινὰ ἔχουσιν ἀνάγκην ἐξηγήσεως, καὶ, πρὶν ἢ προχωρήσωμεν εἰς τὴν διήγησίν μας, ἀναλαμβάνομεν ἅπαξ εἰς τὴν ζωήν μας νὰ γίνωμεν *σχολιασταί*. Τὸ πρῶτον εἶνε τὰ σήμαντρά, τὸ δεύτερον ὁ ἑσπερινός.

Καὶ περὶ μὲν τῶν *σημάντρων* λέγομεν ὅτι ἡ τουρκικὴ τυραννία εἶχε καὶ ἓν καλόν, ἢ ὀρθότερον ἀπηγόρευεν ἓν κακόν· ἐννοοῦσι κάλλιον ἐκεῖνοι, οἵτινες κατοικοῦσι πλησίον τῆς ῥωσσικῆς ἐκκλησίας ἐν Ἀθήναις, καὶ τῶν ὁποίων τὸ ἀκουστικὸν τύμπανον τίθεται εἰς φρικτὴν δοκιμασίαν τετράκις ἢ πεντάκις τοῦ ἡμερονυκτίου. Ἡ Τουρκία λοιπὸν δὲν ἐπέτρεπε τότε εἰς τοὺς χριστιανοὺς ὑπηκόους της οὔτε κώδωνας, οὔτε κωδωνοστάσια, ἴσως διότι τὸ εἶδος τοῦτο τῆς χριστιανωσύνης εὐνοεῖται πολὺ ὑπὸ τῶν Ῥώσσων. Τούτου ἕνεκα αἱ ἐκκλησίαι προσεκάλουν τοὺς πιστοὺς διὰ τῶν σημάντρων. Τὰ δὲ σήμαντρα ἦσαν διττά, ξύλινα καὶ σιδηρᾶ· τὰ μὲν πρῶτα μετεχειρίζοντο διὰ τὰς καθημερινάς, τὸ δὲ «σιδερένιο σήμαντρο» ἀνήγγελλεν ἀφ' ἑσπέρας ἔτι εἰς τοὺς χριστιανούς, ὅτι τὴν ἐπιοῦσαν εἶνε ἑορτή, καὶ *μάλιστα* ἑορτὴ μὲ *ἀργίαν* καὶ μὲ *κατάλυσιν οἴνου καὶ ἐλαίου*. Καὶ τὸ μὲν ξύλινον σήμαντρον ἦτο σανὶς παχεῖα ξύλου ἠχηροῦ, ἔχουσα μῆκος μὲν περὶ τὰ 2 μέτρα, πλάτος δὲ περὶ τὰ 20 ἑκατοστὰ τοῦ μέτρου· ἐκρέματο δὲ συνήθως ἀπό τινος δένδρου ἐν τῷ προαυλίῳ τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἐπλήττετο διὰ σφυρίου, ἐπίσης ξυλίνου. Τὸ δὲ σιδηροῦν ἦτο ἔλασμα σιδήρου μικροτέρων διαστάσεων καὶ σχηματίζον ἐλαφρὰν καμπύλην, κατὰ δὲ τὰ ἄκρα ἔχον ἐξοχάς τινας καὶ ὀπάς. Μὴ νομίσῃ δέ τις, ὅτι ἠδύνατο ὁ τυχὼν νὰ σημαίνῃ· τὸ ἔργον ἀπῄτει τέχνην καὶ δεξιότητα οὐ τὴν τυχοῦσαν. Ἔπρεπε δὲ τὰ κτυπήματα νὰ γίνωνται μετά τινος ἰδίου ῥυθμοῦ, ὥστε νὰ νομίζῃ τις ὅτι ἀκούει τὰς λέξεις ταύτας: «τὸν Ἀδάμ, τὸν Ἀδάμ, τὸν Ἀδὰμ τοναδάμα δάμα, δάμ!»

Χάριν δὲ ἱστορικῆς ἀκριβείας, ὀφείλω νὰ προσθέσω, ὅτι, ἐν αἷς πόλεσιν ἐπεκράτει ὁ τουρκικὸς πληθυσμός, ὡς καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει, δὲν ἐπετρέποντο οὐδὲ αὐτὰ τὰ σήμαντρα· ἐκεῖ προσεκαλοῦντο οἱ χριστιανοὶ διὰ τῶν *κραγτῶν*, κρουόντων τὰς θύρας καὶ φωναζόντων τὸ «ὁρίσατε εἰς τὴν ἐκκλησίαν!»

Τὸ δεύτερον σχόλιον, τὸ ἀφορῶν εἰς τὸν *ἑσπερινόν*, ἤρχισε νὰ καθίσταται ἀναγκαῖον διά τινας τῶν νεωτέρων καὶ πολὺ νεωτεριστῶν, οἵτινες τὸ πολὺ-πολὺ γνωρίζουσιν ὅτι κάτι γίνεται εἰς τὰς ἐκκλησίας τὸ πρωὶ κατὰ τὰς ἑορτάς, ἀλλ' ἀγνοοῦσι μακαρίως ὅτι ὑπάρχει τακτικὴ ἐκκλησιαστικὴ ἀκολουθία κατὰ πᾶσαν ἑσπέραν καὶ οὐχὶ μόνον 2—3 φορὰς τοῦ ἐνιαυτοῦ κατὰ τὴν Μεγάλην Ἑβδομάδα. Εἰς ἀρχαιοτέρους λοιπὸν χρόνους οἱ χριστιανοὶ καὶ μάλιστα αἱ γυναῖκες πολυπληθεῖς ἐπλήρουν τοὺς ναοὺς καὶ κατὰ τὸν ἑσπερινόν. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἶνε ἀληθὲς ὅτι τὰ καφενεῖα ἦσαν σπανιώτατα, δὲν εἶχε λάβει δὲ εἰσέτι ὕπαρξιν ἡ συνήθεια τοῦ νὰ ἐπισκέπτωνται τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα αἱ κυρίαι ἐπὶ πολλὰς ὥρας.

Ἐπανερχόμεθα εἰς τὴν διήγησίν μας.

Ἀκούοντες τὰ σήμαντρα, εἰσερχόμεθα τυχαίως εἰς μίαν τῶν ἐκκλησιῶν. Ἐν αὐτῇ βλέπομεν παρατεταγμένους ἑκατέρωθεν δίσκους πολυπληθεῖς (ταψιά), ὧν ἕκαστος φέρει πέντε ἄρτους σεβαστῶν διαστάσεων· ἐφ' ἑκάστου τῶν ὁποίων εἶνε ἐμπεπηγμένη λαμπὰς καθαροῦ κηροῦ, ἔτι δὲ ἀγγεῖα δίδυμα ὑάλινα, ἐλικοειδῶς περιτυλιγμένα, ἐνέχοντα τὸ μὲν ἔλαιον, τὸν δὲ οἶνον, καὶ πρὸς τούτοις ἐντὸς ἐπτυγένου χάρτου λίβανον· ἐντὸς ἄλλου τεμαχίου χάρτου ὑπῆρχον νομίσματά τινα, ἅτινα ἔλαβεν ὁ ἱερεύς, ὅτε ἔγραψεν εἰς τὸν νάρθηκα τὰ *μνημονευθησόμενα* ὀνόματα. Οἱ ἄρτοι οὗτοι μὲ τὰ λοιπὰ παραρτήματα ἑστάλησαν ὑπ' ἐκείνων, οἵτινες τὴν ἐπιοῦσαν ἔχουσι τὸ ὄνομά των. Οὕτως ἐγίνετο τότε ἡ εἰδοποίησις ὅτι αὔριον, ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου ***, ἑορτάζουσιν οἱ κ. κ. . . . ἀντὶ τοῦ νῦν πεζοῦ τρόπου τῆς διὰ τῶν ἐφημερίδων *τελαλήσεως*.

Οἱ ἄρτοι οὗτοι, προσφερόμενοι εἰς ἀνάμνησιν τῶν πέντε ἄρτων τοῦ Εὐαγγελίου, εὐλογοῦνται κατὰ τὴν *εἴσοδον* ὑπὸ τοῦ ἱερέως, ψαλλομένων τῶν καθιερωμένων εὐχῶν. Εἶτα τέμνονται δύο-τρεῖς εἰς μικρὰ τεμάχια, διανεμόμενα ὑπὸ τοῦ ἱερέως τοῖς ἐν τῷ ναῷ, οἱ δὲ λοιποὶ συναγόμενοι ἐν σπυρίσι φέρονται ὑπὸ τοῦ νεωκόρου εἰς τοῦ ἱερέως τὸν οἶκον μετὰ τοῦ ἐλαίου καὶ οἴνου, ἐγχεομένων ἐν ἰδιαιτέροις ἀγγείοις. Χαίρει δὲ ἡ παπαδιά, παραλαμβάνουσα πᾶσαν ταύτην τὴν ἐσοδείαν. Καὶ ἰδοὺ διατί εἴπομεν ὅτι τὰ νέα ὀνόματα εἰς στενοχωρίαν εἶχον περιαγάγει τοὺς ἱερεῖς.

Τὴν ἐπιοῦσαν μετὰ τὴν *ἀπόλυσιν* τῆς ἐκκλησίας ἄρχονται αἱ ἐπισκέψεις. Πρῶτοι οἱ ἱερεῖς ἐπισκέπτονται κατὰ σειρὰν ὅλους τοὺς Δημητρίους τῆς ἐνορίας των. Μετ' αὐτοὺς ὅμιλος ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἀρχίζουσι τὰς ἐπισκέψεις, ἐνδεδυμένοι τὰς ἑορτερὰς στολάς των. Δὲν εἶνε δὲ ἀνάγκη νὰ εἶνε φίλος ἢ γνώριμος ὁ Δημήτριος. Οὗτος καὶ ἡ κυρία του ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ δέχονται καλοκἀγάθως πάντα ἐπισκέπτην, καὶ ἂν οὗτος πάντη ξένος εἶνε. Ἔχουσι δὲ δικαίωμα *χαιρετισμοῦ* (πολλαχοῦ χαιρετισμὸν ὀνομάζουσι τὴν ἑορτὴν τοῦ ὀνόματος) πάντες, ἀπὸ τοῦ χθὲς βαπτισθέντος βρέφους μέχρι τοῦ ἀκινητοῦντος γέροντος.

Εἰς τοὺς χαιρετισμοὺς αὐτοὺς προσφέρονται γλυκόν, καφὲς καὶ *τσιμποῦκι* — τὰ τσιγάρα δὲν ὑπῆρχον τότε ἀκόμη. Τὰ δύο πρῶτα οὐδεὶς δύναται ν' ἀποποιηθῇ, καὶ ἂν εἶνε ἡ τριακοστὴ ἐπίσκεψις· τὸ τσιμποῦκι εἶνε προαιρετικόν. Ἐν ἄλλαις οἰκίαις δίδεται ἀντὶ καφὲ οἶνος, ἢ προστίθεται καὶ ῥακί.

Ἀλλ' εἰσέλθωμεν καὶ ἡμεῖς εἴς τινα οἰκίαν· ἡ θύρα εἶνε ἀνοικτή.

Ἀπὸ τῆς θύρας εἰς τὰ οἰκήματα φέρει εὐρύχωρος αὐλή· ἑκατέρωθεν αὐτῆς ὑπάρχει κῆπος, οὗ τὰ δένδρα κατὰ τὸ πλεῖστον εἶνε γυμνὰ ἕνεκα τῆς ὥρας τοῦ ἔτους.

Κάτωθεν τῆς κλίμακος, δι' ἧς πρόκειται ν' ἀνέλθωμεν, ὑπάρχουσι πολλαὶ σειραὶ ὑποδημάτων· διότι οὐδεὶς ἀνέρχεται εἰς τὰ οἰκήματα μὲ τὰ ὑποδήματα· πάντες ἀφίνουσιν αὐτὰ κάτω τῆς κλίμακος καὶ ἀναβαίνουσι μὲ τὰς κάλτσας. Ὑπηρέτης δὲ ἱστάμενος ἐκεῖ εἶνε τεταγμένος κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην διὰ τὴν εἰδικὴν ταύτην ὑπουργίαν, δηλ. νὰ *γυρίζῃ* τὰ παπούτσια, καὶ νὰ τοποθετῇ αὐτὰ οὕτως, ὥστε οἱ καταβαίνοντες νὰ εὑρίσκωσιν αὐτὰ ἕτοιμα, νὰ τὰ φορῶσι καὶ ν' ἀπέρχωνται.

Ἀφοῦ ὑπεβλήθημεν εἰς τὴν ἐθιμοτυπίαν ταύτην καὶ ἀνήλθομεν μετὰ πολλῶν ἄλλων τὴν κλίμακα, εὑρισκόμεθα ἔμπροσθεν δωματίου, πρὸ τῆς θύρας τοῦ ὁποίου καταπίπτει βαρὺ καταπέτασμα ἐξ ἐριούχου (μπερδές). Παρὰ δὲ τὴν θύραν ἵσταται ἄλλος ὑπηρέτης, ἄλλην εἰδικὴν λειτουργίαν ἔχων, ν' ἀνασηκόνῃ τὸν μπερδὲν τῆς θύρας εἰς τοὺς εἰσερχομένους.

Κύψαντες ὀλίγον εἰσερχόμεθα εἰς εὐρύχωρον αἴθουσαν ὑποδοχῆς· περὶ τοὺς τρεῖς τοίχους αὐτῆς εἶνε τὰ λεγόμενα *μεντέρια* ἢ σοφάδες εἰς ὕψος σχεδὸν μέτρου, ὥστε διὰ τοὺς κοντοὺς δὲν ἦτο τόσον εὔκολον νὰ καθήσωσιν ἐπ' αὐτῶν· διότι δὲν πρέπει νὰ καθήσῃ τις, ὡς καθήμεθα τώρα ἐπὶ τῶν ἀνακλίντρων, ἔχοντες κάτω τοὺς πόδας, ἀλλὰ ν' ἀναδῇ ἐπὶ τοῦ σοφᾶ καὶ νὰ καθίσῃ σταυροποδητί· καὶ τώρα ἐξηγεῖται διὰ τί τὰ παπούτσια πρέπει νὰ μένωσι κάτω τῆς κλίμακος.

Εἶνε τόσον πλῆθος ἐν τῇ αἰθούσῃ, ὥστε μετά τινος δυσκολίας κατορθοῦμεν νὰ εὕρωμεν θέσιν, διὰ νὰ καθήσωμεν. Οἱ ἐπισκέπται εἶνε κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον σοβαροί, καὶ δηλοῦσι τοῦτο διὰ τῆς σιωπῆς· αἱ κυρίαι φαίνονται πολὺ καμαρωμέναι καὶ ἀναιροῦσι ῥητορικώτατα, σιωπῶσαι, τὴν περὶ πολυλογίας κατηγορίαν αὐτῶν. Ὁ οἰκοδεσπότης ὁμιλεῖ περὶ τοῦ καιροῦ. Οὐδὲν ἀντικείμενον φαίνεται ὅτι ἀπασχολεῖ τοὺς ἀνθρώπους τούτους· καὶ οἱ ἀσπουδότεροι δὲ ἐχθροὶ τῆς καθ' ἡμᾶς πολυπραγμοσύνης θὰ ἐμακάριζον αὐτὴν ἀπέναντι τῆς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς ἐκείνης νεκρώσεως.

Ἀφοῦ παρέλθωσιν ἀρκετὰ μακραὶ στιγμαὶ τοιαύτης σιγῆς συναναστροφῆς, ἐγείρεται ἡ οἰκοδέσποινα καὶ προχωροῦσα πρὸς τραπέζιον ἀποτελοῦν τὴν βάσιν κόγχης (ἀχιβάδας) ἐν τῷ τοίχῳ, λαμβάνει ἐκεῖθεν δίσκον, ἐφ' οὗ ὑπάρχει ἀγγεῖον γλυκοῦ, ποτήρια ὕδατος καὶ δοχεῖον περιέχον ἀργυρᾶ κοχλιάρια, καὶ ἀρχίζει αὐτὴ ἡ ἰδία προσφέρουσα τὸ γλυκὸν εἰς τοὺς ἐπισκέπτας της. Ἕκαστος λαμβάνει κοχλιάριον γλυκοῦ καὶ πίνει ὀλίγον νερόν, εὐχόμενος «εἰς ἔτη πολλὰ» ἢ «εἰς χρόνους πολλοὺς» ἢ συχνότερον «εἰς χρόνους πολλοὺς καὶ εἰς ἔτη πολλά».

Μετὰ τὴν προσφορὰν τοῦ γλυκοῦ ἄρχεται πρᾶξις δευτέρα, πολὺ τῆς πρώτης ἐπιπονωτέρα, ἡ διανομὴ τοῦ καφέ, φερομένου ὑπὸ τῆς κυρίας αὐτῆς ἐντὸς κυπέλου μὲ τὸ *ζάρφι*, ὅπερ κρατεῖ διὰ δύο δακτύλων, ἀπὸ τῆς θύρας, ἔνθα λαμβάνει αὐτὸν παρά τινος ὑπηρετρίας, μέχρις ἑνὸς ἑκάστου· ἡ πρᾶξις διαρκεῖ πολλάκις τέταρτον ὥρας. (Τὸ προσφέρειν τὸν καφὲν ἐπὶ δίσκου εἶνε μεταγενεστέρα *ἐφεύρεσις*.) Τέλος ἡ ὑπηρέτρια συνάγει τὰ κύπελα μετὰ τὴν ῥόφησιν τοῦ καφὲ ὄχι πάλιν εἰς δίσκον ἀλλ' εἰς τὰς χεῖράς της, θέτουσα κάτω μὲν τὰ ζάρφια ἐπ' αὐτῶν δὲ τὰ φλυτζάνια. Ἐννοεῖται ὅτι τὰ τραγικὰ ἐπεισόδια, οἷον τὸ χύσιμον τοῦ καφέ, ἡ διάσπασις τοῦ κυλίνδρου ἐκείνου τῶν ζαρφιῶν καὶ φλυτζανιῶν καὶ ἡ πτῶσις αὐτῶν, δὲν εἶνε σπάνια. Διὰ νὰ ἐννοήσῃ ὁ νῦν ἀναγνώστης κατὰ πόσων δυσχερειῶν ἔχει νὰ παλαίσῃ ἡ οἰκοδέσποινα κατὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐθιμοτυπιῶν τούτων, πρέπει νὰ φαντασθῇ, ὅτι ὁ τάπης σχηματίζει τῇδε κἀκεῖσε ἐπικινδύνους πτυχάς, μὴ ὢν καλῶς τεντωμένος, νὰ φαντασθῇ δέκα τοὐλάχιστον μακρὰ τσιμπούκια ἐρειδόμενα ἐπὶ ἰδιαιτέρων δίσκων ἐσπαρμένων ἐπὶ τοῦ δαπέδου, καὶ τὸ φόρεμα τῆς κυρίας ἔχον χειρίδας κρεμαμένας ἀπὸ τοῦ καρποῦ τῶν χειρῶν της, ὡς τὰ ὦτα τοῦ ἐλέφαντος.

Μετ' ὀλίγον ἐγείρονται πρὸς ἀναχώρησιν· ἡ καλὴ συμπεριφορὰ τοῦ καιροῦ ἐκείνου ἀπαιτεῖ, ἵνα τὸ σύνθημα δοθῇ πάντοτε ὑπὸ τοῦ πρεσβυτέρου. Ἀναχωροῦσι λοιπὸν ἐπαναλαμβάνοντες τὰς αὐτὰς εὐχάς· ἡ χειραψία δὲν εἶνε εἰσέτι εἰσηγμένη. Τὸ μεντέριον εὑρίσκεται εἰς ἀναστάτωσιν· ἡ δὲ οἰκοδέσποινα, δραττομένη τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν κενοῦται ἡ αἴθουσα, τακτοποιεῖ τὰ ἔπιπλα, ἐνῷ ὁ μικρὸς υἱός της λάθρα λείχατεῖ τὸ γλυκό. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἐπισκέπται ὑπόκεινται εἰς μικράς τινας περιπετείας· οὕτω π. χ. φθάνοντες εἰς τὴν βάσιν τῆς κλίμακος, βλέπουσι τὸ ἓν παπούτσι

τῶν συνεζευγμένον μετ' ἄλλου τινός, ὅπερ δὲν φαίνεται κατὰ πάντα ὅμοιον· τοῦτο δὲ πολλάκις ἀναγκάζει καὶ ἄκοντα τὸν παθόντα ν' ἀκολουθήσῃ τοὺς προαπελθόντας εἰς τὰς ἐπισκέψεις των, μέχρις οὗ εὕρῃ τὸ 'ταῖρι τοῦ παπουτσοῦ του!

Τὰ ἔθιμα ταῦτα ὑπέστησαν πολλαχοῦ ἔκτοτε μεγάλας ἀλλοιώσεις, οἵας ὑφίστανται οἱ γαμβροὶ καὶ τραχεῖς λίθοι, ὅταν ἀποσπώμενοι ἀπὸ τοῦ βράχου παρασυρθῶσιν εἰς τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ, ὑφ' οὗ, καταφερόμενοι καὶ προστριβόμενοι πρὸς ἄλλους, ἐξομαλίζονται. Εἰς μεμακρυσμένας δέ τινας καὶ ἀποκέντρους κωμοπόλεις διατηροῦνται ἔτι σχεδὸν ὅμοια· ἐνιαχοῦ ὅμως κατηργήθησαν σχεδὸν καθ' ὁλοκληρίαν, ἡ ὁσημέραι καθίστανται σπανιώτερα. Τὴν τελευταίαν δὲ ταύτην περίστασιν θεωροῦμεν κυρίως ὡς κοινωνικὴν ὀπισθοδρόμησιν· διότι, ὅσον χαλαροῦνται τὰ ἔθιμα, τὰ συντείνοντα εἰς στενοτέραν συνάφειαν τῶν οἰκογενειῶν, τόσον ἐπὶ μᾶλλον εἰσδύει ὁ *ἀτομισμός*, ὁ χωρισμός, ἡ ἀδιαφορία τῶν ἀτόμων πρὸς τὰς ὁμάδας, ἑπομένως χαλαροῦνται οἱ δεσμοὶ οἱ συνάπτοντες τὰ μέλη τῆς κοινωνίας εἰς ἓν ὅλον. Εὐχῆς δ' ἔργον νομίζομεν οἱ ἐν ἑκάστῃ κοινωνίᾳ ἰσχύοντες καὶ ἐπιβάλλοντές πως τὸν ἴδιον τρόπον τοῖς συμπολίταις αὐτῶν, οὕτοι νὰ διασώζωσι τὰ πατροπαράδοτα ταῦτα ἔθιμα, μεταβάλλοντες αὐτὰ βαθμηδὸν οὕτως, ὥστε, ἀναπτύσσοντα τὰς οἰκογενειακὰς σχέσεις, νὰ συντελῶσιν εἰς κοινωνικὴν προαγωγὴν τοῦ ἡμετέρου ἔθνους.

Ἐν Πειραιεῖ, τῇ 4η Ἰουλίου 1887.

ΒΑ. ΣΚΟΡΔΕΛΗΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΑΙ ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ

ΠΟΥ ΕΥΡΗΤΑΙ Η ΕΥΤΥΧΙΑ

(Σκανδιναβική παράδοσις).

Οὐδεὶς ἱππότης ἦν ὡραιότερος, γενναιότερος, πλουσιώτερος, οὐδὲ ἀγαθώτερος τοῦ Ὀλάφ. Καταγόμενος ἐκ μιᾶς τῶν πρώτων οἰκογενειῶν τῆς Σκανδιναβίας, ἦρχεν ἁπάσης τῆς Νορβηγίας. Ὁ Ὀλὰφ ἐκέκτητο πάσας τὰς ἀρετάς, τὰς μητέρας πάσης χαρᾶς· κατεῖχεν ἀναρίθμητα πλούτη, πρόξενα πάσης ἡδονῆς. Οἱ ὑψηλοὶ πύργοι τοῦ φρουρίου του ὑπερεῖχον τῶν ὑψηλοτέρων πύργων τῶν δεσποτικωτέρων οἴκων. Οὐδεμία ἀσπὶς ἦν ἀρχαιοτέρα, εὐγενεστέρα, μᾶλλον σεβαστὴ καὶ μᾶλλον ἐντίμως φερομένη, τῆς ἰδικῆς του. Ἐνέπνεε τὸν φόβον, τὸ σέβας, τὴν ἀγάπην, καὶ οἱ ἰσχυροὶ τὸν ἐφθόνουν. Οὐδὲν ἔλειπεν ἀπὸ τὸν Ὀλάφ. Αὐτὴ ἡ νεότης, θησαυρὸς ἀνεκτίμητος, φύλαξ καὶ κύριος πάντων τῶν ἄλλων, θησαυρὸς ῥέων κατὰ τὸ μέτρον τοῦ συλλέγοντος αὐτόν, ἔθετεν ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ Ὀλάφ τὸ πολύτιμον ἀλλὰ πρόσκαιρον στέμμα της. Ὁ Ὀλάφ ἦν εἰκοσαέτης!...

Διατί λοιπὸν ἔβλεπον αὐτὸν ἔχοντα τὸ βλέμμα ἐστραμμένον πάντοτε πρὸς τὰς χιονοσκεπεῖς τῶν Δοφρίνων κορυφὰς καὶ παραδιδόμενον εἰς σοβαρὰς σκέψεις;

Ὁ Ὀλὰφ ἐφαίνετο πάντοτε ἀναζητῶν κάτι. Δι' αὐτὸν ἐφεῦρον πᾶν ὅ,τι ἡ ἐπιστήμη, ἡ βιομηχανία, ἡ τέχνη δύναται νὰ προσφέρῃ ὠφέλιμον, περίεργον, λαμπρὸν, ἢ καλόν.

Αἱ ὡραιότεραι, αἱ εὐγενέστεραι, αἱ σεμνότεραι κόραι ἐπεζήτησαν, ἐθήρευσαν τὴν χεῖρά του. Περιεφρόνησε τὰς προτάσεις ταύτας, καὶ ἐδήλωσεν ὅτι δὲν ἦν ἔτι εἰς ἡλικίαν πρὸς παραγωγὴν ἀπογόνων.

Λαοὶ τῷ εἶχον προσφέρει τὸ στέμμα των. Προτιμῶν τοῦ σκήπτρου τὸ ἀρχαῖον φρούριον καὶ τὰ πυκνὰ δάση του, ἀπέκρουσε τὴν τιμὴν τῆς παντοδυναμίας.

Τί ἐζήτει λοιπόν; Τί ἤθελε; Καὶ διατί προσηλοῦτο εἰς τὴν θέαν τῶν φανταστικῶν πυρκαϊῶν, ἃς ὁ ἥλιος ἤναπτεν ἐπὶ τῶν συνεσωρευμένων χιόνων καὶ ἐπὶ τῶν πάγων, ὧν αἱ ὀξεῖαι κορυφαὶ φαίνονται ὡς τόσαι ἄκραι ἀδαμάντων; Ἐκεῖθεν ἐμελλε νὰ ἐξέλθῃ ἐκεῖνο, ὅπερ ὠνειροπόλει!...

Τί περιέμενε λοιπόν;

Ὁ Ὀλὰφ ἐθήρευε, διότι ἦν μανιώδης· ἠλίευε, διότι ἦν μελαγχολικός· ἀνεγίνωσκε, διότι ἦν ἄπληστος νὰ μανθάνῃ τὸ αἴτιον ἑκάστου πράγματος· προσηύχετο, διότι ἦν πιστὸς εἰς τὴν θρησκείαν τῶν πατέρων του· ἦν ἐλεήμων, διότι ἦτο καλός· ἦν γενναῖος διότι ἦτο εὐγενής. Ἀπησχόλει δὲ τὸν ἐναπομένοντα αὐτῷ καιρὸν ἀφίνων τὰς σκέψεις του ἱπταμένας ἡδέως εἰς ἀχανεῖς ἐκτάσεις.

Β'

Ἡμέραν τινὰ ὁ Ὀλὰφ ἠγέρθη πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, ἐκάθησεν ἐπί τινος βράχου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἠρέσκετο νὰ παρατηρῇ τὴν θαυμασίαν ἔγερσιν τῆς φύσεως. Ἐν τῷ ἡμιφωτι, τῷ χρησιμεύοντι ὡς καλύπτρα μυστηριώδης διὰ τὴν ἀποκρυψιν τῆς νυκτὸς καὶ τὴν ἐμφάνισιν τῆς αὐγῆς, ὁ Ὀλὰφ ἐνόμισεν ὅτι εἶδε διαγραφόμενον ἀμυδρῶς σχῆμα γυναικός. Παρετήρησε μετὰ μείζονος προσοχῆς νὰ διακρίνῃ ἐν τῷ ὁρίζοντι. Ἠπατᾶτο ἀρά γε; Ὠνειρεύετο μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνοικτούς!... Αἴφνης, φωνὴ ἀρρήτου γλυκύτητος ἐκάλεσε τρὶς αὐτόν.

— Ὀλάφ!... Ὀλάφ!... Ὀλάφ!... ἔλεγεν ἡ φωνή.

Ὁ Ὀλὰφ ἦν ἀνδρεῖος. Αἱ καταιγίδες τῆς φύσεως, ἡ ὀργὴ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μανίαι τῶν θηρίων, οὐδέποτε ἐτρόμαζον αὐτόν.

Ἐν τούτοις ἡ ἁρμονικὴ θωπεία τῆς φωνῆς, ἥτις ἐπρόφερε τὸ ὄνομά του, ἐπάγωσε τὴν καρδίαν του.

— Ὀλάφ!... Ὀλάφ!... Ὀλάφ!... ἐπανέλαβεν ἡ φωνὴ, ἐκάστοτε ἁρμονικωτέρα, πάντοτε γοητευτική.

Ὁ Ὀλὰφ ἠσθάνθη ἑαυτὸν λιποθυμοῦντα. Τῷ ἐφάνη ὅτι ἡ γῆ ὑπεχώρει ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ σώματός του, ἢ μᾶλλον ὅτι τὸ σῶμά του ἵστατο ὑπεράνω τῶν ἀγερώχων κορυφῶν, μέχρι τῶν θαυμασίων νεφῶν, ὀπισθεν τῶν ὁποίων ὁ ἥλιος παρεσκευάζε τὸν γονιμοποιὸν δρόμον του.

— Ὀλάφ!... Ὀλάφ!... Ὀλάφ!... εἶπε καὶ πάλιν ἡ φωνή. Ἐκεῖ εἶσαι, υἱὲ τῶν Ὀλάφ; Ἐκεῖ εἶσαι;... Εἶσαι λοιπὸν γυνή;... Ἐφοβήθης;

— Ἐδῶ εἶμαι! εἶπεν ὁ Ὀλὰφ ἐξοργισθεὶς ἐκ τῆς ὕβρεως ταύτης· καὶ δὲν φοβοῦμαι. Τίς εἶσαι, σὺ ὁ ὁμιλῶν ἐκ τοῦ νέφους καὶ κρυπτόμενος; Τί θέλεις καὶ τίνι δικαιώματι ταράσσεις τὴν ἡσυχίαν μου;

— Εἶμαι ἐκεῖνη, εἰς ἣν τὰ πνεύματα ἐνεπιστεύθησαν τὴν τύχην σου. Δὲν κρύπτομαι, ἀλλὰ δὲν μὲ βλέπεις, ἰδοὺ τὸ πᾶν. Ἔρχομαι πρὸς σέ, διότι ἐν ἀγνοίᾳ σου μὲ καλεῖς. Δὲν θέλω νὰ ταράξω τὴν ἡσυχίαν σου, ἀλλ' ὀφείλω νὰ σοὶ ζητήσω τὸν λόγον τῶν ὀνειροπολήσεών σου καὶ τῆς λύπης σου.

— Ὀφείλεις; εἶπεν ὁ Ὀλάφ.

— Ναί, ὀφείλω. Σήμερον εἶνε ἡ μόνη ἡμέρα καθ' ἣν μοὶ εἶνε ἐπιτετραμμένον ν' ἀποκαλυφθῶ πρὸς σέ. Σήμερον ἡ τελευταία ὥρα τῶν εἴκοσιν ἐτῶν σου μέλλει νὰ σημάνῃ. Ἰδοὺ διατί ἠθέλησα νὰ σοὶ ὁμιλήσω. Πρὸ εἴκοσιν ἐτῶν σὲ εἶδον κατὰ κατὰ πρῶτον. Μόλις εἶχες γεννηθῆ. Μετὰ εἴκοσιν ἔτη θὰ σ' ἐπανίδω πάλιν· καὶ αὕτη ἔσται ἡ τελευταία συνάντησίς μας. Ἐπωφελήθητι τὰς ὀλίγας στιγμὰς, ἃς διαθέτω, καὶ εἰπέ μοι τί θέλεις.

Ἡ νύμφη, διότι νύμφη ἦτο, ἔμενε πάντοτε ἐν τῇ σκιᾷ. Ἐὰν ὁ Ὀλὰφ ἠδύνατο νὰ τὴν ἴδῃ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἤθελε κατανοήσει τὴν δύναμιν τῆς προστάτιδός του· διέταξεν αὐτὴ τὸν ἥλιον νὰ μὴ ἀρξῆται ἔτι τοῦ ταξειδίου του καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν ἀστέρων ὑπήκουσε χωρὶς νὰ γογγύσῃ.

Γ'

— Ἐνθυμεῖσαι, εἶπε μετά τινα στιγμὴν σιωπῆς, τοὺς χρόνους τῆς νεότητός σου;

— Ναί, εἶπεν ὁ Ὀλάφ.

— Καὶ ἡ εἰκὼν τοῦ ἰσχυροῦ δεσπότου, ὅστις σοὶ ἔδιδεν ἀνατροφὴν εὐγενοῦς, εἶνε ἔτι κεχαραγμένη ἐν τῇ μνήμῃ σου;

— Ναί, εἶπεν ὁ Ὀλάφ.

— Ἦτο ὁ πατήρ σου. Εὑρίσκεις εἰς τὰς ἀναμνήσεις σου ὡραίαν μορφὴν γυναικός, γλυκεῖαν καὶ ῥαδινὴν, πρὸ τῆς ὁποίας σὲ μᾶλλον ἀτρόμητοι βαρῶνοι ἔκλινον τὸ γόνυ, καὶ ἥτις σὲ ἐσφιγγε τόσον θερμῶς εἰς τοὺς βραχίονάς της, διδάσκουσά σε νὰ ἀγαπᾷς τὸν Θεόν;

— Ναί, εἶπεν ὁ Ὀλάφ.

— Ἦτο ἡ μήτηρ σου. Πρὶν ἢ συμπληρώσῃς πέντε ἔτη, ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ σου ἀπέθανον. Ἐμεινες μόνος ἐν τῷ μέσῳ γηραιῶν θεραπόντων. Ἐνθυμεῖσαι;

— Ναί, εἶπεν ὁ Ὀλάφ.

— Καὶ πάντοτε σὲ περιέβαλλον διὰ τῆς ἀγρύπνου προστασίας μου. Ἀλλὰ ἀπὸ δύο ἐτῶν σὲ βλέπω ἀνήσυχον καὶ μάτην ζητῶ νὰ ἐννοήσω τὸ ἀπόκρυφον τῆς ἀνησυχίας σου. — Τί σοὶ λείπει ἵνα εἶσαι εὐτυχής; Τί δύναμαι ὑπὲρ σοῦ; Ὁμίλει. Ἀποκρίθητι.

— Τίποτε, εἶπεν ὁ Ὀλάφ.

— Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ζητεῖς, δὲν ὑπάρχει;

— Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ζητῶ, ὑπάρχει.

— Τί εἶνε λοιπόν;

— Ἡ εὐτυχία!

Δ'

Ἡ νύμφη δὲν ἀπεκρίνατο ἀμέσως καὶ ὁ Ὀλὰφ ἐπί τινα δευτερόλεπτα ἐνόμισεν ὅτι ἦν παίγνιον ὀνείρου. Ἀλλ' ἠπατᾶτο· ἡ νύμφη ἐσκέπτετο σιωπηρῶς· «Ἡ εὐτυχία!... Ἡ εὐτυχία!... Πῶς νὰ τῷ δώσω;» ἐψιθύριζε καὶ οἱ πόδες της ἔπλητταν ἀνηλεῶς τῶν βράχων, οὕτινος συντρίμματα ἐκυλίοντο εἰς τὰ βάθη τῆς πεδιάδος.

Ἐμάστισε διὰ τῆς ῥάβδου της τὸν πράσινον κλάδον ἐλάτης, ἧς ὁ μαλακὸς φλοιὸς διεσχίσθη. Μαργαρίτης ῥητίνης ἔλαμψεν ἐκ τῆς πληγῆς, ἐξωγκώθη καὶ ἔρρευσε, καὶ μετεβλήθη εἰς δαίμονα, ὅστις ἐχαιρέτισεν αὐτὴν βαθέως.

— Γνωρίζεις, τὸν ἠρώτησεν ἡ νύμφη, ἐὰν αἱ ἐν τῇ Φοβερᾷ Κοιλάδι φίλαι μου εὑρίσκωνται ἐκεῖ;

— Ναί, κυρία, ἀπεκρίνατο ὁ μικρὸς δαίμων, καὶ ἐξηφανίσθη.

Τότε τὰ νέφη, τὰ κρύπτοντα τὴν νύμφην, διηνοίχθησαν χρυσούμενα, καὶ ὁ Ὀλὰφ εἶδεν αὐτὴν προχωροῦσαν, θαυμασίαν τὴν καλλονήν. Ἦν λευκὰ ἐνδεδυμένη καὶ οἱ λάμποντες πολύτιμοι λίθοι τῆς ἐσθῆτός της παρῆγον πάντα τὰ χρώματα τοῦ οὐρανίου τόξου. Ἑβάδιζε βραδέως καὶ οἱ ξηροὶ βράχοι γονιμοποιούμενοι διὰ τῆς διαβάσεώς της ἀνέδιδον ἄνθη, ἅτινα ἔκλινον, ἵνα τὴν χαιρετίσωσι.

— Ζητεῖς τὴν εὐτυχίαν, παιδίον! εἶπε, στηρίζουσα τὴν λεπτὴν αὐτῆς χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ Ὀλάφ. Ἡ εὐτυχία, ὡς ἐννοεῖς, εἶνε ἡ ψυχὴ τῆς φύσεως, τὸ μῦρον τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ Θεὸς δὲν ὑποδιαιρεῖ αὐτήν.

— Τὸ γνωρίζω, καὶ διὰ τοῦτο πάσχω.

— Ἐν τούτοις, ἐξηκολούθησεν ἡ νύμφη, θωπεύουσα μητρικῶς τὴν ὡραίαν τοῦ Ὀλὰφ κόμην, πᾶσα ἐλπὶς δὲν ἀπώλετο ἀκόμη.

Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Ὀλὰφ ἐξήστραψαν ἐξ ἡδονῆς.

— Γνωρίζεις τὴν Φοβερὰν Κοιλάδα;

— Ναί.

— Θὰ ὑπάγῃς ἐκεῖ ἀπόψε τὸ μεσονύκτιον. Θὰ μετρήσῃς ἀπὸ τοῦ πρώτου βράχου τῆς εἰσόδου μέχρι τοῦ δεκάτου τρίτου. Πάντοτε δεξιά· εἰς τὸν δέκατον τρίτον βράχον θὰ σταματήσῃς καὶ θὰ ἐπαναλάβῃς τρὶς τὸ ὄνομά σου.

Ἐκεῖ θὰ σὲ περιμένωσιν ἵνα δειπνήσῃς. Πᾶν ὅ,τι εἶνε δυνατὸν νὰ γίνῃ ἵνα εὕρῃς τὴν εὐτυχίαν, θὰ σοὶ δοθῇ. Εἴτε τὴν εὕρεις, εἴτε τὴν ζητεῖς ἀκόμη, ὅταν οἱ φιλοξενοῦντές σε ἐξαντλήσωσιν πάντα τὰ μέσα των, τότε θὰ μὲ ἐπανίδῃς.

— Εὐχαριστῶ, εἶπεν ὁ Ὀλάφ· ἡ ζωή μου εἶνε ἰδική σας.

Ἡ νύμφη ἐμειδίασεν ἡδέως, ἠσπάσθη αὐτὸν εἰς τὸ μέτωπον καὶ ἐγένετο ἄφαντος.

Ὁ Ὀλὰφ εὑρέθη αἴφνης ἀπὸ τῆς σκοτίας εἰς τὸ φῶς. Ὁ ἥλιος, βραδύνας τὸν δρόμον του, εἶχε δι' ἑνὸς πηδήματος ἐπανακτήσει τὸν ἀπολεσθέντα χρόνον.

Ε'

Ἡ Φοβερὰ Κοιλὰς ἦν πλησίον τοῦ πύργου τοῦ Ὀλάφ, παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ λόφου, ἐφ' οὗ τὸ κτίριον ὑψοῦτο. Ὡς πάντες οἱ τόποι οἱ ὑπὸ τῶν πνευμάτων φοιτῶμενοι, ὡς πᾶσαι αἱ κατοικίαι τῶν φασμάτων, ἁπλοῦτο καὶ αὕτη κατάφυτος μέχρι καὶ τῶν ἐσχάτων αὐτῆς ὁρίων ὑπὸ ἀκανθωδῶν σχοίνων καὶ θάμνων, καὶ πλήρης ἑλῶν, ἔνθα ἐμορμύριζον ἐντὸς μελανοῦ τε-

νάγους σαλαμάνδραι καὶ βάτραχοι. Κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην τοῦ μεσονυκτίου, αἱ ἀκτῖνες τῆς σελήνης παίζουσαι μετὰ ὀμίχλης ἐσχημάτιζον φαντάσματα χορεύοντα ὑπεράνω τῆς ἐρήμου χώρας. Ὅμοιος πρὸς τὰ μυστηριώδη καὶ αἱματηρὰ τῶν Δρυΐδων ἐντευκτήρια, εἴς τινα τῶν γωνιῶν τῆς κοιλάδος ὑψοῦτο σκοτεινὸς ὄγκος βράχων, ἄγνωστον πόθεν καὶ πότε παραχθέντων, καὶ οὓς βεβαίως οὐδεὶς κάτοικος τῆς Σκανδιναβίας ἐτόλμησέ ποτε νὰ ἐπισκεφθῇ μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου.

Παρὰ τοὺς πόδας τῶν βράχων τούτων ὁ Ὀλὰφ ἀφίκετο, ὅταν οἱ ἀστέρες ἐδείκνυον τὸ μεσονύκτιον ἐν τῇ καθαρότητι τοῦ κυανοῦ οὐρανοῦ. Πιστὸς εἰς τὰς ὁδηγίας τῆς προστάτιδός του, ὁ Ὀλὰφ ἐβάδιζεν ἡσυχος· ἐμέτρει τοὺς βράχους ὑψηλῇ τῇ φωνῇ, οὗτοι δὲ ἀντήχουν τὰ βήματά του.... ἕνδεκα... δώδεκα... δεκατρία, εἶπε τέλος. Καὶ ἔστη.

Τότε πνοαὶ ἀόριστοι, ψίθυροι μόλις ἐπαισθητοί, ἦχοι παράδοξοι, συγκεχυμένοι, μυστηριώδεις περιέβαλον τὸν Ὀλάφ. Μετὰ τῶν πνοῶν τοῦ ἀνέμου θωπευόντων τὴν χλόην συνανεμίγνυτο ὁ ἦχος τῶν φιλημάτων, ἅτινα οἱ σχοῖνοι ἔδιδον ταῖς ἐρείκαις καὶ οἱ πεπνιγμένοι ὄρκοι, οὓς ἀντήλλασσον τὰ πλάσματα τῆς φύσεως.

Ἀληθὴς γοητεία!

Καὶ ἤδη ἐπίστευσεν ὅτι εὗρε τὸ ζητούμενον. Ἀλλὰ τὸ θεῖον δῶρον τοῦ ν' ἀντιλαμβάνηται τῶν ἐρώτων καὶ συνομιλεῖν τῶν πλασμάτων ἐπὶ στιγμὴν τινα μόνον συνεμερίσθη. Ὁ εὔγλωττος ψίθυρος, οὗτινος ἤκουε τοὺς ἤχους, κατέπαυσεν, ὑποχωρήσας εἰς τὴν μεγαλοπρεπῆ τῆς ἐρημίας σιωπήν. Ὁ Ὀλὰφ συνῆλθεν, ἁπλοῦς θνητὸς ἕτοιμος νὰ ἐπαναλάβῃ ἐκεῖνο, ὅπερ ἐνόμιζεν ὡραῖον ὄνειρον.

Ἀκίνητος καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους ἔχων ἐπὶ τοῦ δεκάτου τρίτου βράχου, ἐκραύγασε τρὶς δι' ἰσχυρᾶς φωνῆς: Ὀλάφ! Ὀλάφ!! Ὀλάφ!!! Τὸ ὄνομά του, μυριάκις ἐπαναληφθὲν ὑπὸ τῆς ἠχοῦς, μόλις ἐπρόφερε τρίτην φορὰν καὶ οἱ βράχοι διηνοίχθησαν· ὁ δὲ μικρὸς δαίμων, ὁ θεράπων τῆς νύμφης, ἐξῆλθεν. Ἐχαιρέτισε μέχρις ἐδάφους τὸν ἐπισκέπτην καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν διὰ σχήματος ἵνα τὸν ἀκολουθήσῃ. Ὁ Ὀλὰφ δὲν ἐδίστασε.

Κατῆλθε τὰς βαθμίδας μαρμαρίνης κλίμακος, εἰσερχομένης ἐν τῷ βάθει τῆς γῆς, καὶ εὑρέθη μετ' οὐ πολὺ παρὰ τὸ κατώφλιον ὑπερμεγέθους αἰθούσης, ἧς οἱ τοῖχοι ἦσαν ἀόρατοι, ἡ δὲ ἀδαμάντινος ὀροφὴ ἐστηρίζετο ἐπὶ γιγαντίων στύλων, ὧν ἕκαστος ἦτο κατεσκευασμένος ἐξ ἰδιαιτέρου πολυτίμου λίθου. Εἷς μόνος τῶν λίθων τούτων, ἐκ τοπαζίου ἢ σμαράγδου, ῥουβινίου ἢ σαπφείρου, ἀχάτου ἢ καλάϊδος, ἠδύνατο νὰ καταπλουτίσῃ τὴν οἰκουμένην.

Ὁ δαίμων ἐκάλεσε. Πάραυτα δύο δαίμονες κατωτέρας τάξεως ἔσυραν πρὸς τὸν Ὀλὰφ τάπητα ἐκ μετάξης λεπτῆς ἐχούσης τὸ χρῶμα τοῦ χρυσοῦ, ἵνα ὁ ξένος καθεσθῇ καὶ ἀναπαυθῇ, διότι ὁ δρόμος του, ὅσον βραχὺς καὶ ἂν τῷ ἐφάνη, ἦτο ἐπίπονος. Καὶ ὁ Ὀλὰφ ἔπεσε καὶ ἀπεκοιμήθη.

Ϛ'

Πόσον διήρκεσεν ὁ ὕπνος του οὐδεὶς ποτε ἔμαθεν· ἀλλ' ὅτε ὁ Ὀλὰφ ἀνηγέρθη, εἶδε τράπεζαν πλουσίως ἐστρωμένην, περὶ τὴν ὁποίαν ἑκάθηντο πέντε φοβεραὶ γραῖαι, παρόμοιαι πρὸς τὰς μαγίσσας, περὶ ὧν διηγοῦνται κατὰ τὰς μακρὰς τοῦ χειμῶνος νύκτας. Χίλιοι, δεκακισχίλιοι, ἑκατονταεκατοντακισχίλιοι μικροὶ δαίμονες ἔτρεχον τῇδε κἀκεῖσε, παίζοντες μετὰ πελωρίων μυῶν καὶ γύπων ἱπταμένων ἐν τῇ ἀχανεῖ ἐκείνῃ αἰθούσῃ τῇ φωτιζομένῃ ὑπὸ φώτων λαμπροτέρων τοῦ ἡλίου. Καὶ ἡ ἄπαυστος αὕτη κίνησις ἐγίνετο ἀθορύβως, σκαιῶς, φοβερῶς.

— Ὁ Ὀλὰφ ἠγέρθη καὶ εἶπεν: Ἰδοὺ ἐγὼ ἕτοιμος εἰς πάντα. Γνωρίζετε τίς εἶμαι καὶ τί ζητῶ· δώσατέ μοί το.

— Εἶσαι ἀνυπόμονος, νέε· ἀπεκρίναντο ὑπογελῶσαι αἱ γραῖαι. Μέλλεις πολλοὺς κόπους νὰ ὑποστῇς, πολλὰ σκληρὰ ταξείδια νὰ ἐπιχειρήσῃς. Δείπνησον πρῶτον καὶ εἶτα συνομιλοῦμεν.

— Νὰ δειπνήσω; εἶπεν ὁ Ὀλάφ... μεθ' ὑμῶν;

— Μᾶς εὑρίσκεις ἀσχήμους;

Ὁ Ὀλὰφ δὲν ἐτόλμησε ν' ἀποκριθῇ.

— Ὁμολογήσατε το.

— Ἐὰν ἔλεγον ὄχι, θὰ ἐψευδόμην. Ἀλλ' ἀδιάφορον. Γνωρίζω ὅτι εἶσθε ἀγαθαὶ καὶ ἡ ἀγαθότης ἀξίζει κάλλιον τῆς καλλονῆς.

Ἡ σύντομος αὕτη ἀπάντησις ἐφάνη εὐχαριστήσασα καὶ τὴν παράδοξον ἀκολουθίαν των.

— Δείπνησον λοιπόν, τῷ εἶπον.

Προὐχώρησε. Καὶ ἀπὸ τοῦ πρώτου αὐτοῦ βήματος νυκτερινὰ πτηνά, δαίμονες, γραῖαι μετεσχηματίσθησαν εἰς σμῆνος ὡραίων νεανίδων μετὰ λαμπρῶν διανθῶν ἐνδυμάτων. Αἱ μὲν ἔφερον κύπελλα πλήρη εὐωδῶν οἴνων, αἱ δὲ κομψὰ κάνιστρα πλήρη καρπῶν· αἱ μὲν ἔψαλλον συνοδευόμεναι ὑπὸ λύρας καὶ κιθάρας, ἄλλαι δὲ ἐχόρευον καὶ ἐλάμβανον τὰς εὐγενεστέρας καὶ χαριεστέρας στάσεις.

Αἱ πέντε γραῖαι ἐπίσης εἶχον μεταμορφωθῆ. Μετεβλήθησαν εἰς πέντε ἐξαίσια πλάσματα, ὧν οἱ χαρακτῆρες ἀνεμίμνησκον ἐπ' ὀλίγον τοὺς χαρακτῆρας τῆς νύμφης. Διὰ φιλικοῦ νεύματος ἔδειξαν τῷ Ὀλὰφ τὴν ὑψηλοτέραν τῶν ἓξ ἑδρῶν, καὶ ἐκάθησαν περὶ τὴν τράπεζαν.

Ὁ δὲ Ὀλὰφ ἐδείπνησε μετὰ μεγάλης ὀρέξεως, διότι ἀπέθνησκε τῆς πείνης.

(Ἕπεται τὸ τέλος).

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Μνημόσυνον... ἐφημερίδος δὲν θὰ ἠκούσατέ ποτε. Καὶ ὅμως.. γίνονται καὶ τοιαῦτα ἐν Παρισίοις. Ἡ ἑξῆς ἐπιγραφὴ κεχαραγμένη ἐπὶ πλακὸς ἐκ λευκοῦ μαρμάρου ἐτέθη πρό τινων ἡμερῶν ἐν τῇ αὐτόθι ὑπ' ἀριθ. 4 οἰκίᾳ τῆς προκυμαίας τῆς Νέας Ἀγορᾶς.

Ὁ Θεόφραστος Ῥενωδὸ ἵδρυσεν ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ τῷ 1631 τὴν πρώτην ἐφημερίδα τῶν Παρισίων, τὴν Gazette.

Ἀλλὰ ἡ ἐφημερὶς αὕτη δὲν εἶνε ἡ προμήτωρ τῶν παρισινῶν συναδέλφων. Πολὺ προηγουμένως κατὰ τὸ 1494 ἐξεδίδετο ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἐπωλεῖτο

καθ' ὁδὸν ἐν Παρισίοις ἡ Ἐφημερὶς τῆς Πεντάρας, περιέχουσα εἰδήσεις τῆς εἰς Ἰταλίαν ἐκστρατείας τοῦ Καρόλου Η΄. Αὕτη δὲ εἶνε ἡ Εὕα τῶν εὐρωπαϊκῶν ἐφημερίδων, ἧς αἱ ἀπόγονοι ηὐξήθησαν καὶ ἐπληθύνθησαν ὡς οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ καὶ οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης.

×

Ἐν Παρισίοις μέγας πάλιν γίνεται ἀπό τινων ἡμερῶν λόγος περὶ Παστέρ. Ἡ αἰτία ὅμως δὲν εἶνε τὸ θέρος οὐδὲ τὰ κυνικὰ καύματα τὰ προκαλοῦντα κυνικὰ δήγματα καὶ πλουτισμὸν τῆς πελατείας του, οὐδὲ ἡ ἐκλογή του ὡς ἰσοβίου γραμματέως τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν. Πρόκειται περὶ πολὺ σημαντικωτέρου, περὶ τῆς παραδοχῆς καὶ ἐπικροτήσεως τοῦ συστήματός του ὑπὸ τῶν ἄγγλων ἰατρῶν, ὧν πολλοὶ μέχρι τοῦδε λυσσωδῶς κατεπολέμουν τὰς θεωρίας του. Πέρυσιν εἶχε συστηθῆ ἐν Λονδίνῳ ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν διασημοτέρων μικροβιολόγων καὶ ἰατρῶν πρὸς μελέτην τῆς μεθόδου τοῦ Παστέρ. Μετὰ μακρὰν δὲ μελέτην, διαρκέσασαν πλέον τοῦ ἔτους, ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη κατέληξεν εἰς τὴν πλήρη παραδοχὴν τοῦ συστήματός του, ὑπέβαλε δὲ ἔκθεσιν περὶ τούτου εἰς τὴν ἀγγλικὴν βουλήν. Τοῦτο ἐθεωρήθη ὡς ἐπίστεψις τοῦ ἔργου τοῦ Παστέρ, ὅστις βαθέως συγκεκινημένος ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν τὴν περιφανῆ ταύτην νίκην του καὶ τὴν ἐπίσης εὐγενῆ ἧτταν τῶν ἀντιπάλων του ἐν τῷ σταδίῳ τῆς ἐπιστήμης.

×

Καὶ ἐν τούτοις. Νέα πειράματα τοῦ ἐν Βιέννῃ καθηγητοῦ κ. Frisch ἀποδεικνύουσι, λέγει, κινδυνωδέστατον τὸν παρ' ἀνθρώποις ἐμβολιασμὸν τῆς λύσσης καὶ κλονίζουσιν — ἐν Αὐστρίᾳ — τὴν παστεριανὴν μέθοδον. Οὕτως ἡ ἐπιστημονικὴ πάλη εὐρύνεται· μετὰ τὴν ἡττηθεῖσαν Ρωσσίαν ἐγείρεται ἡ Ἀγγλία. Κύπτει καὶ αὕτη, καὶ ἤδη ἡ Αὐστρία ἀμφισβητεῖ τὴν πρακτικὴν ἀξίαν τῆς μεγάλης ἐφευρέσεως. Εὐχηθῶμεν μετὰ τὸν ἀγῶνα νικητὴς νὰ ἐξέλθῃ πάλιν ὁ Παστέρ, διότι τὰ ἐκ τοῦ θριάμβου του ἀγαθὰ θὰ συμμερισθῇ ἡ ἀνθρωπότης σύμπασα.

×

Ὅσοι ἀνέγνωτε πρό τινος ἐν ταῖς ἐφημερίσιν ὅτι ἐν Σύρῳ ζῇ καὶ βασιλεύει γυνὴ μάντις, ἐγκεκλεισμένη μὲν ἐν ταῖς φυλακαῖς διά τινας μικρὰς παραβάσεις τοῦ ποινικοῦ νόμου, ἀλλὰ δεχομένη ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας ἐν αὐταῖς τὴν πολυάριθμον πελατείαν της, ἥτις ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ σύγκειται ἐκ κυριῶν, θὰ ἐξεπλάγητε βεβαίως μανθάνοντες ὅτι δὲν ἐξωλοθρεύθη ἔτι ἡ φυλὴ τῶν μαγισσῶν καὶ προφητίδων, μεθ' ὅλην τὴν ἐξάπλωσιν τῶν φώτων ἐν Ἑλλάδι. Καὶ ὅμως αὐτὰ συμβαίνουσι καὶ εἰς . . . Σικάγον. Καὶ πρὸς ἀπόδειξιν μεταφράζομεν πιστότατα ἔκ τινος ἐπιτοπίου ἐφημερίδος τὰς ἑξῆς ἀγγελίας χάριν τῶν ἀπίστων.

«**Κυρία Goertz**, ἡ μεγίστη προφῆτις τῆς Ἀμερικῆς, μαντεύει τὸ παρελθόν, τὸ μέλλον καὶ τὸ παρόν, συνενόνει ἀγαπωμένους καὶ χωρισμένους, δι' ὑποθέσεις ἐμπορικὰς καὶ ἐρωτικάς. Ἡ συμβουλή της εἶνε πολύτιμος, καὶ ἀπομακρύνει τὰς ἐπηρείας κακῶν δαιμόνων. Διεύθυνσις 484. Clarkstrasse. — Chicago».

«**Κυρία Beusse** εἶνε ἡ εὐτυχεστέρα καὶ καλλίστη τῶν μάντεων, ἰδίᾳ διὰ τὰς συμπαθητικὰς ἀσθενείας, τὰ μέγιστα βοηθοῦσα. 328. Clybourn Ave».

«**Κυρία Schonfeld** 687 Süd Halstedstrusse. Ἡ διάσημος μάντις ἡ παρέχουσα παρελθὸν καὶ μέλλον ἀκριβέστατον. Ἡ πολυάριθμος πελατεία της δύναται νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τοῦτο».

«**Κυρία Amalie Tanner** ἄλλοτε Müller δυναμένη δι' ἑνὸς ᾠοῦ νὰ μαντεύσῃ μετὰ μεγίστης ἀκριβείας τὸ παρελθὸν καὶ τὸ μέλλον. Δέχεται μόνον κυρίας, καὶ ἐξασφαλίζει τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ποθουμένων. 4726 Dearborn-Str. Nehmit State-Str. Cars».

Καὶ ἤδη ἀναμένομεν νὰ μάθωμεν καὶ ἡμεῖς τί θὰ ἀπαντήσῃ ἡ κυρία Goertz εἰς ἐκείνην ἐκ τῶν ἀναγνωστριῶν μας, ἥτις θὰ τῇ ζητήσῃ καμμίαν συμβουλὴν (Αἱ διευθύνσεις εἶνε ἀκριβεῖς) περὶ συνενώσεως ἀγαπωμένων καὶ χωρισμένων ἢ περὶ ἀπομακρύνσεως κακῶν ἐπηρειῶν. Καὶ πῶς θὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς ἄλλην τινὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν πόθων της ἡ κ. Τάννερ.

Τὰς πληροφορίας ταύτας δὲν θὰ μᾶς ἀρνηθῶσι βεβαίως αἱ καλαὶ ἡμῶν ἀναγνώστριαι.

Η ΚΟΜΗ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

Τὰ περὶ κόμης ζητήματα δύο τάξεις ἰδίᾳ πραγματεύονται παρ' ἡμῖν. Οἱ κ. κ. κουρεῖς διὰ τοὺς ἄνδρας καὶ οἱ κ.κ. ποιηταὶ διὰ τὰς γυναῖκας. Οἱ μὲν τὰ πραγματεύονται διὰ τῆς μεγάλης των ψαλίδος καὶ τῆς μεγαλειτέρας γλώσσης των, οἱ δὲ διὰ τῆς λύρας των. Οἱ μὲν καταγίνονται νὰ τὴν καταστήσωσι βραχυτέραν, οἱ δὲ νὰ τὴν παραστήσωσι μακρυτέραν.. ὡς μανδύαν βασιλίσσης, ὡς οὐρὰν κομήτου· ἀλλ' οὐδεμία ἐκ τῶν λάλων τούτων τάξεων σκέπτεται περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς κόμης, διότι τὸ ἐνεστώς της πρὸ πάντων ἐνδιαφέρει αὐτούς. Καὶ ὅμως πόσον εὐεργετικώτεροι θὰ ἦσαν, οὐχὶ οἱ κουρεῖς, διότι εἰς τούτους συμφέρει τὸ ἐναντίον, ἀλλ' οἱ ποιηταί, ἂν ἀντὶ *κομικῶν* τινων τετραστίχων, παρατασσομένων ὄπισθεν τῆς ἐπιγραφῆς: *Εἰς τὴν κόμην της*, καὶ ἐμπλέων λυρισμοῦ καὶ παρομοιώσεων, ἀφιέρουν εἰς τὴν φίλην των συνταγήν τινα, ἔστω καὶ ἔμμετρον, ἀφορῶσαν εἰς τὴν διατήρησιν, τὴν καλλιέργειαν καὶ τὸν πλουτισμὸν τῶν ὡραίων της βοστρύχων!

Ἐγὼ οὔτε κουρεὺς εἶμαι . . . οὔτε κἂν ποιητής, καὶ ἐν τούτοις ἐλπίζω διὰ τῶν κατωτέρω πεζοτάτων καὶ ἀμούσων συμβουλῶν μου νὰ εὐχαριστήσω πλειότερον δύο κουρέων, πλειότερον . . τεσσάρων ποιητῶν ὅλον τὸν κόσμον...ἐκτὸς τῶν φαλακρῶν.

* * *

Ἀπὸ τῆς μικρᾶς ἡλικίας, κυρία μου, δέον νὰ ἐπιμελώμεθα τῆς κόμης, ἵνα μὴ ἐξασθενῇ καὶ καταπίπτῃ αὕτη εἰς βραδυτέρας ἐποχὰς τοῦ βίου..καθ' ἃς εἶνε μᾶλλον περιζήτητος. Ἡ κεφαλὴ τοῦ θηλάζοντος ἔτι νηπίου δέον νὰ πλύνηται δὶς ἢ τρὶς τῆς ἑβδομάδος διὰ χλιαροῦ ὕδατος καὶ καλοῦ σάπωνος, καθ' ἑκάστην δὲ νὰ καθαίρηται διὰ μαλακῆς ψήκτρας. Βραδύτερον καθαίρεται ἡ κόμη τῶν παίδων κατ' ἀρχὰς μὲν διὰ σκληροτέρας ψήκτρας πρὸς ἀπομάκρυνσιν τοῦ κονιορτοῦ καὶ τῶν λεπιδίων, εἶτα δὲ διὰ μαλακῆς πρὸς λείανσιν αὐτῆς. Οὐδέποτε δὲ πρέπει νὰ γίνηται χρῆσις πυκνοῦ καὶ λεπτοῦ κτενίου, ἀλλὰ πάντοτε ἀραιοῦ, πρὸς διάταξιν τῆς κόμης τῶν παίδων. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ νεανίας ὀφείλει νὰ καθαίρῃ τὸ τρίχωμα τῆς κεφαλῆς του ἅπαξ τοὐλάχιστον τοῦ μηνὸς διὰ λευκώματος ᾠοῦ, τὸ ὁποῖον τρέφει καλῶς τὰς ρίζας τῶν τριχῶν· εἶτα δὲ νἀποπλύνῃ τοῦτο διὰ θερμοῦ ὕδατος, σάπωνος καὶ τέλος διὰ ψυχροῦ ὕδατος.

Ἡ ὑγρότης τοῦ τριχώματος τῆς κεφαλῆς δέον ν' ἀφαιρῆται διὰ καλῆς προστριβῆς μετὰ χνοώδους χειρομάκτρου, μέχρις οὗ παραχθῇ εὐάρεστος αἴσθησις θερμότητος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Εἶτα χρησιμοποιεῖται ὡς παχύμυρον ὀλίγον τι ἔλαιον ἰνδικῶν καρύων, ὅπερ πλεονεκτεῖ παντὸς ἄλλου, ἐπειδὴ δὲν ὑπόκειται εἰς ταχεῖαν τάγγισιν, ὅπως τὰ ζωϊκὰ λίπη. Ἰδίᾳ δὲ εὔθραυστος ξηρὰ κόμη δέον πάντοτε νὰ λιπαίνηται διὰ τοῦ ἐλαίου τούτου, ἀλλὰ δι' ὀλίγου ποσοῦ, διότι ἄλλως μεγάλη ποσότης καθίσταται ἐπιβλαβής. Τὸ ἔλαιον δέον νὰ μὴ περιέχῃ ἄρωμά τι, διότι πολλάκις τοῦτο καλύπτει τὴν ἐπιβλαβῆ διὰ τὴν κόμην τάγγισιν τοῦ ἐλαίου. Τὸ καλλίτερον ἄρωμα διὰ τὴν κόμην εἶνε τὸ ὕδωρ τῆς Κολωνίας, ἡ δὲ λίπανσις τῆς κόμης δέον νὰ γίνηται πάντοτε μετὰ τὴν πλύσιν αὐτῆς, διότι τότε ἀπορροφᾶται εὐκολώτερον τὸ ἔλαιον.

Κατὰ τῆς πιτυριάσεως τῆς κόμης συνιστῶνται καθημεριναὶ πλύσεις αὐτῆς διὰ μίγματος ἐξ οἰνοπνεύματος (80 ο[ο), ἀρωματικῆς καυστικῆς ἀμμωνίας καὶ ὕδατος. Τὰ στερεὰ ἀλκάλια, καθὼς καὶ ὁ βόραξ, τὰ τρυγικὰ ἅλατα, ἡ σόδα, βλάπτουσι, διότι ἐλαττοῦσι τὴν φυσικὴν ἐλαστικότητα τῆς τριχός. Κατὰ τὰς διὰ τοῦ ἀνωτέρου μίγματος πλύσεις δέον οἱ ὀφθαλμοὶ νὰ ὦσι καλῶς κεκλεισμένοι.

Ἡ κόμη δέον καθ' ἑκάστην νὰ πλύνηται, ὅπως τὸ πρόσωπον καὶ αἱ χεῖρες. Καθ' ἑκάστην πρωΐαν καὶ ἑσπέραν δέον νὰ καθαίρηται διὰ ψήκτρας, φερομένης κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῶν τριχῶν. Ἡ δὲ διὰ ψήκτρας μαλακῆς ἢ σκληρᾶς κάθαρσις τῆς κόμης προκαλεῖ κυκλοφορίαν εἰς τὰ στελέχη τῶν τριχῶν καὶ ἐπιφέρει τὴν αὔξησιν αὐτῶν. Πυκνῶν κτενίων δέον νὰ γίνηται χρῆσις μόνον χάριν κυνηγίου τῶν ὁμογενῶν ἢ ἑλληνικῶν λεγομένων ζωϋφίων, διότι ἄλλως εἶνε ἐπιβλαβής. Ὁ ἀερισμὸς τῆς κεφαλῆς εἶνε ἀπαραίτητος, διὸ καὶ τὸ κάλυμμα αὐτῆς πρέπει νὰ εἶνε ἐλαφρὸν καὶ εὐάερον. Οἱ ἔχοντες διαρκῶς κεκαλυμμένην τὴν κεφαλήν, ἀπολλῦσι ταχέως τὴν κόμην· τοὐναντίον δὲ οἱ ἔχοντες διαρκῶς ἢ ὡς ἐπὶ πλεῖστον ἀσκεπῆ τὴν κεφαλήν, διατηροῦσι μέχρι βαθέος γήρατος τὸ τρίχωμα αὐτῆς ἐν καλῇ καταστάσει. Αἱ τρίχες πρέπει ἅπαξ τοῦ μηνὸς νὰ κόπτωνται, διότι ἄλλως διχάζονται τὰ ἄκρα αὐτῶν, καὶ τοῦτο βλάπτει πολὺ τὴν αὔξησιν καὶ διατήρησιν. Ἡ κόμη τῶν κυριῶν δέον μᾶλλον διὰ ψηκτρῶν νὰ τακτοποιῆται ἢ διὰ κτενίων, τὰ δὲ διχαζόμενα ἄκρα τακτικῶς νὰ κόπτωνται· οὐδέποτε δὲ αὗται πρέπει νὰ κοιμῶνται ἔχουσαι τὴν κόμην περιπεπλεγμένην, οὐδὲ διὰ θερμαινομένου σιδήρου νὰ μετασχηματίζωσιν αὐτὴν εἰς βοστρύχους, διότι τοῦτο ἐπιφέρει τὸν θάνατον εἰς τὰς τρίχας καὶ τὴν κατάπτωσιν αὐτῶν. Αἱ ἀσθενεῖς κυρίαι δέον καθ' ἑκάστην νὰ λιπαίνωσι τὴν κόμην, νὰ τακτοποιῶσι δὲ αὐτὴν δι' ἀραιοῦ κτενίου.

* * *

Αὗται εἶνε αἱ συμβουλαί μου. Ἐλπίζω δὲ ὅτι ἔσονται εὐπρόσδεκτοι παρὰ τοῖς ἀναγνώσταις καὶ ταῖς ἀναγνωστρίαις τῆς *Ἑβδομάδος*, ἥτις, ἀφοῦ σκοπεῖ τὴν διαμόρφωσιν τοῦ ἐσωτερικοῦ τῶν κεφαλῶν, θὰ ἐπιτρέπῃ καὶ εἰς ἐμὲ κάποτε ν' ἀσχολῶμαι εἰς τὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ των.

ΥΓΙΕΙΝΟΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ "ΕΝΩΣΕΩΣ,,

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β΄. ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 18 ΙΟΥΛΙΟΥ 1887. ΕΤΟΣ Δ΄, ΑΡΙΘ. 25.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ. Πλατεῖα ΚΕ' Μαρτίου, παρὰ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΛΑΜΒΕΡΓΗΣ
ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ ΜΕΤΑ ΔΕΛΤΙΟΥ
καὶ πωλεῖται λεπτ. 15. Παλαιὰ φύλλα λεπτ. 20.
ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ἐν Ἑλλάδι δραχμαὶ 10. Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 12.

ΤΙΜΗ ΑΓΓΕΛΙΩΝ. Ὁ στίχος ἅπαξ δρ. 1, δὶς 1,50. Διὰ πλειοτέρας καταχωρίσεις κατ' ἀποκοπήν.

ΕΒΔΟΜΑΣ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Α΄
1884—1885—1886
Οἱ τρεῖς τόμοι οἱ ἀποτελοῦντες τὴν Α' περίοδον τῆς **Ἑβδομάδος** *πωλοῦνται ἢ ἀποστέλλονται ἀπηλλαγμένοι ταχυδρομικῶν τελῶν*
Ἐν Ἑλλάδι ....ἀντὶ δρ. 28
Διὰ τὴν ἀλλοδαπὴν...... » φρ. χρ. 25
Διὰ πλειοτέρας πληροφορίας ἀπευθυντέον πρὸς τὸν **Δημ. Γρ. Καμπούρογλουν.**
Ἐν ὁδῷ Πετράκη, ἀριθ. 1.

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΠΑΛΛΗ ΚΑΙ ΚΟΤΖΙΑ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ἐκτυποῦνται **ἐπισκεπτήρια** στιγμιαίως ἐπὶ χάρτου Ἀγγλικοῦ Α'ης ποιότητος διαφανοῦς δραχ. **2.50** τὰ **100.** Ἐπὶ ἰδίου χάρτου Β'ας ποιότητος δραχ. **2** τὰ **100.** Κατασκευάζονται **σφραγῖδες** ἐξ Ἐλαστικοῦ (Caoutsouk), παντὸς εἴδους καὶ μεγέθους. Ἐργοστάσιον **Φακέλλων** παντὸς μεγέθους. Μόνοι κάτοχοι τῶν καταστίχων Koenig und Ebahrdt, Ἀννοβέρου.

ΤΟ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΛΥΚΕΙΟΝ
Αἱ ἐγγραφαὶ πρὸς ἐξέτασιν ἐπὶ κατατάξει εἰς τὸ Λύκειον ἄρχονται τὴν 20 Αὐγούστου προσεχοῦς, αἱ δὲ ἐξετάσεις τὴν 3ην Σεπτεμβρίου.
Πληροφορίαι δίδονται εἰς τὸ Λύκειον ἀπὸ τῆς 8—9 π. μ. καθ' ἑκάστην.
Ὁ διευθυντὴς **Θ. ΝΕΓΡΗΣ.**

Διὰ τὴν Σῦρον καὶ ὅλας τὰς Κυκλάδας γενικὴ ἀποθήκη μεταλλικῶν ὑδάτων
VALS
Ἐν τῷ Φαρμακείῳ **Ι. Τ. ΛΑΜΒΕΡΓΗ** ἐν Σύρῳ.
Πρόσφατα ἀποστέλλονται κατὰ μῆνα ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας **ἡ φιάλη** δραχ. 1,40. Τοῖς ἀγοράζουσι κιβώτια γίνεται ἔκπτωσις

ΕΡΡΙΚΟΥ ΛΑΒΟΛ, ΥΙΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
Ἔργον στεφθὲν ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας,
ἐξελληνισθὲν δὲ ὑπὸ
ΑΘΗΝΑΣ Ν. ΣΕΡΕΜΕΤΗ
Τόμος εἰκονογραφημένος, τιμώμενος δρ. 10 χρ.
Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται παρ' ἡμῖν.

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΙΟΝ ΑΡΝΙΩΤΟΥ
μετακομισθὲν ὄπισθεν τῆς Χρυσοσπηλαιωτίσσης — νέα οἰκία Κορδέλλα — καὶ πλουτισθὲν διὰ μηχανημάτων ἀρίστου συστήματος, δέχεται παραγγελίας διὰ βιβλία, χάρτας, κομψοτεχνήματα, ἐργόχειρα κλπ.
ΤΑ ΚΑΤΑΣΤΙΧΑ ΑΡΝΙΩΤΟΥ
παντὸς σχήματος καὶ εἴδους διὰ σύρματος δεδεμένα. Οἱ προμηθευθέντες ὁμολογοῦσιν ὅτι εἶνε κομψότερα τῶν Γαλλικῶν, στερεώτερα τῶν Ἀγγλικῶν καὶ εὐθηνότερα τῶν Γερμανικῶν, ὅσα προσφέρει κατὰ ποσότητας ἡ
ΕΛΛ. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΡΝΙΩΤΟΥ

Γ. Κ. ΥΠΕΡΙΔΟΥ
ΤΑ ΤΕΚΝΑ ΤΟΥ ΑΧΘΟΦΟΡΟΥ, μυθιστόρ. εἰς τόμ. 4. — Ο ΙΑΤΡΟΣ ΚΑΛΛΕΡΓΗΣ, διήγημα. — ΝΥΞ ΧΟΡΟΥ, διήγημα. — Η ΚΛΕΑΝΘΙΝΗ, διήγημα. — Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΟΥ ΠΑΠΑ ΔΑΝΙΠΑ, διήγημα. — ΛΕΙΡΙΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΑ ΜΑΙΝΑΣ, ποιήσεις. — ΛΥΚΟΦΩΣ, ποιήσεις. — ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΛΟΙΟΥ, μῖμος.
Εὑρίσκονται ἐν τῷ Βιβλιοπωλείῳ τῆς Ἑστίας.

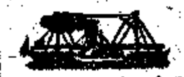
ΑΤΜΟΠΛΟΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ
Τακτικαὶ ἀναχωρήσεις ἐκ Πειραιῶς κατ' εὐθεῖαν εἰς Κρήτην κατὰ Σάββατον 4 μ. μ. Πράκτορες ἐν Πειραιεῖ: **Ἀδελφοὶ Μαρῖνοι.**

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΚΑΡΟΛΟΥ ΜΠΕΚ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΑΡΤΙΩΣ ΕΞΕΔΟΘΗ
ΦΑΟΥΣΤ
ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΓΚΑΙΤΕ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΙΣΑ ΕΛΛΗΝΙΣΤΙ
ὑπὸ
ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΟΥΣ ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΥ
Μετὰ 65 ξυλογραφημάτων καὶ 14 φωτογραφιῶν
κατὰ
Α. ΚΡΕΛΙΓΓ
Τεῦχος δεύτερον
Ὁ **Φάουστ** *ἐκτυπωθήσεται μετ' ἐξαιρέτου φιλοκαλίας ἐν Γερμανίᾳ, δημοσιευθήσεται δὲ εἰς ἑπτὰ τεύχη, ἐκδιδόμενα κατὰ μῆνα· ἕκαστον δὲ τεῦχος, συγκείμενον ἐκ τριῶν τυπογραφικῶν φύλλων εἰς σχῆμα 4ον καὶ κοσμούμενον ὑπὸ δύο ὁλοσελίδων φωτογραφιῶν καὶ πολλῶν ἐν τῷ κειμένῳ εἰκόνων, τιμᾶται ἐν Ἀθήναις καὶ ταῖς ἐπαρχίαις δραχ. 4. Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ φρ. χρ. 4. — Ὁλόκληρον τὸ σύγγραμμα, προπληρονόμενον, τιμᾶται ἐν Ἀθήναις δραχ. 24. Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ φρ. χρ. 24. Ὁ λαμβάνων τὸ πρῶτον τεῦχος θεωρεῖται συνδρομητὴς καὶ ὑποχρεοῦται διὰ τὴν συνέχειαν μέχρι τέλους τοῦ συγγράμματος.*
Συνδρομητὰς ἐγγράφουσι τὰ κυριώτερα βιβλιοπωλεῖα.
Ὁ ἐκδότης ΚΑΡΟΛΟΣ ΜΠΕΚ

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΘΗΝΩΝ-ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΑΝΟΔΟΣ	1 Π. Μ.	3 Μ. Μ.	33 Μ. Μ.
Ἐκ Πειραιῶς	6.30	12.—	3.15
» Ἀθηνῶν	7.05	12.30	3.45
» Ἐλευσῖνος	8.15	1.45	5.10
» Μεγάρων	8.58	2.28	6.15
» Καλαμακίου	10.10	3.43	7.45
Κόρινθος ἀφιξ.	10.35	4.08	8.15
Κόρινθος ἀναχ.	10.50	4 20	
» Κιάτου	11.37	5 07	
» Ξυλοκάστρου	12.11	5.44	
» Δερβενίου	1.03	6.36	
Εἰς Ἀκράταν ἀφιξ.	1.23	6.56	

Γραμμὴ Κορίνθου-Ἄργους-Ναυπλίου

	203 Μ. Μ.	231 Π. Μ.
Ἐκ Κορίνθου	4.30	6.30
» Ἁγ. Βασιλείου	5.49	8.23
» Νεμέας	6 09	8.45
» Φιχτίων (Μυκῆναι)	6.31	— —
» Ἄργους	7 05	9,55
Εἰς Ναύπλιον ἀφιξ.	7.30	10.25

Γραμμὴ Ἄργους-Μύλων (Ναυπλίου)

	301 Π. Μ.	303 Π. Μ.	305 Μ. Μ.
Ἐξ Ἄργους	5.40	10.—	7.10
Εἰς Μύλους	6.05	10:25	7.35

Σημείωσις. Διὰ τὰς σταθμεύσεις εἰς τὰς στάσεις ὅλων τῶν γραμμῶν ἴδε γενικὸν δρομολόγιον. Ἡ ἐμπορικὴ ἁμαξοστοιχία 33 κυκλοφορεῖ κατὰ Δευτέραν, Τετάρτην, Παρασκευήν. Ἡ 32 κατὰ Κυριακήν, Τετάρτην, Παρασκευήν· αἱ δὲ 231—234, 301—304 κατὰ Τρίτην, Πέμπτην, Σάββατον.

ΚΑΘΟΔΟΣ	2 Π. Μ.	4 Μ. Μ.	32 Π. Μ.
Ἐξ Ἀκράτας	6.40	1.40	
» Δερβενίου	7.03	2.03	
» Ξυλοκάστρου	7.59	2.57	
» Κιάτου	8.31	3.29	
Κόρινθος ἀφιξ.	9.15	4.13	
Κόρινθος ἀναχ.	9.35	4.25	5.—
» Καλαμακίου	10.06	4.56	5.40
» Μεγάρων	11.15	6.06	7.10
» Ἐλευσῖνος	12.05	6.54	8.20
Εἰς Ἀθήνας ἀφιξ.	1.17	8.—	9.30
» Πειραιᾶ »	1.50	8.30	10.05

Γραμμὴ Κορίνθου-Ἄργους-Ναυπλίου

	202 Π. Μ.	234 Μ. Μ.
Ἐκ Ναυπλίου	6.25	12.—
» Ἄργους	7 —	12.45
» Φιχτίων (Μυκῆναι)	7.25	— —
» Νεμέας	8.—	1.57
» Ἁγίου Βασιλείου	8.20	2 20
Εἰς Κόρινθον ἀφιξ.	9.25	3.35

Γραμμὴ Ἄργους-Μύλων (Ναυπλίου)

	302 Π. Μ.	304 Π. Μ.	306 Μ. Μ.
Ἐκ Μύλων	6.20	10.45	7.45
Εἰς Ἄργος	6.45	11.10	8.10

Διευθύνσεις
ΤΙΜΟΛΕΩΝ ΒΙΣΒΙΖΗΣ, δικηγόρος, ὁδ. Ἀδριανοῦ 67.
ΛΕΩΝ ΟΛΙΒΙΕ καθηγ. Γαλλικ. ὄπισθεν Θεάτρου Ἀθ.
Γ. ΠΑΜΠΑΝΟΣ ὀδοντοϊατρός. Ὁδ. Πατησίων 3.
ΑΔΕΛΦ. ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΙ ἔμποροι. Ὁδ. Εὐαγγελ.
ΕΛΛΗΝ. ΗΛΕΚΤΡ. ΕΤΑΙΡΕΙΑ. Ὁδ. Φιλελλήνων 22
ΓΕΡΑΣΙΜΙΔΗΣ ἰατρὸς γυναικολόγος. Ἀρχ. ὁδ. Πειρ.
Ν. ΛΑΜΒΕΡΓΗΣ δικηγόρος. Ὁδ. Εὐριπίδου 41.
ΕΜΜ. ΛΑΜΠΑΚΗΣ ζωγράφος. Ὁδὸς Χάρητος.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΘΕΑΜΑΤΑ ΑΘΗΝΩΝ

Θέατρον «Παραδείσου»
Ἑλλ. Δραμ. Θίασος **Μένανδρος** διευθ. Δ. Ταβουλάρη
Κυριακὴ—Τρίτη—Πέμπτη—Σάββατον.

Ἰούλιος		ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ
Ἡμερομηνία Ν.Ἡ.	Ἡμέρ.	Ἑορταὶ
30	18 Σάββ.	Αἰμιλιανοῦ μεγαλομάρτυρος.
31	19 Κυρ.	Μακρίνης καὶ Δίου τῶν ὁσίων.
1	20 Δευτ.	Προφήτου Ἠλιοῦ Θεσβίτου, ἁγία.
2	21 Τρίτη	Συμεὼν τοῦ Σαλοῦ, Ἰωάννου συνασκ.
3	22 Τετ.	Μαρίας Μαγδαλινῆς Μυροφόρου.
4	23 Πέμπτ.	Φωκᾶ ἱερομάρτυρος καὶ Ἰεζεκιὴλ προφ.
5	24 Παρ.	Χριστίνης μεγαλομάρτυρος.

Ἀνατολὴ 5.3'. Δύσις 7.3'. Μέγεθος ἡμέρας 14 5'.

ΕΟΡΤΑΙ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

20 Ἰουλίου. Ὁ μεγαλώνυμος Ἠλιοῦ (=θεὸς ἰσχυρὸς) ἦν ἐκ Θέσβης τῆς πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ἔβιωσε δὲ ἐν τῇ ἐρημίᾳ ἀσκητικὸν βίον, ἐνδεδυμένος μηλωτὴν καὶ ἐζωσμένος τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ μὲ δερματίνην ζώνην. Ὑπὸ θείου ζήλου κινούμενος ἤλεγξεν αὐστηρῶς τὴν ἀσέβειαν τοῦ βασιλέως Ἀχαὰβ καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ Ἰεζάβελ, ἔκλεισε δὲ διὰ προσευχῆς τοὺς οὐρανούς, καὶ ἐπὶ 3 ἔτη καὶ ἓξ μῆνας δὲν ἔβρεξε. Καταδιωκόμενος ἐκρύπτετο παρὰ τὸν χείμαρρον Χαρράθ, ἔνθα ἐκόμιζον αὐτῷ τροφὴν οἱ κόρακες. Ἐπλήθυνε τὰ ἄλευρα τῆς πτωχῆς χήρας Σαρεφθίας, τὸν δὲ ἀποθανόντα υἱὸν αὐτῆς ἀνέστησε. Κατέσφαξε 450 ψευδοπροφήτας, οἵτινες προσεκύνουν τὰ εἴδωλα καὶ διέστρεφον τὸν λαόν. Αὐτὸς εἶδε τὸν Θεὸν ἐπὶ τοῦ ὄρους Χωρήβ, ὅσον ἐνδέχεται εἰς ἄνθρωπον. Προεῖπε τὴν καταστροφὴν τοῦ Ἀχαάβ, τοὺς δὲ κατ' αὐτοῦ ἀποσταλέντας πρὸς καταδιωξίν του κατέκαυσε δι' οὐρανίου πυρός. Προφητεύσας δὲ ἐπὶ 25 ἔτη καὶ ἄλλα πολλὰ θαύματα τελέσας, τέλος, ἐνῷ συνωμίλει μετὰ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ Ἐλισσαίου, ἁρπαγεὶς αἴφνης ὑπὸ πυρίνου ἅρματος, τῷ 895 π. Χ. ἀνελήφθη εἰς τοὺς οὐρανοὺς σὺν αὐτῷ τῷ σώματι, ὡς ὁ Ἐνώχ, κατὰ δὲ τὴν ἐν Θαβὼρ μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου παρέστη μετὰ τοῦ Μωϋσέως. Τῇ ἡμέρᾳ δὲ ταύτῃ τελεῖται ἡ ἀνάμνησις τῆς εἰς οὐρανὸν πυρφόρου ἀναβάσεως τοῦ Προφήτου.

22 Ἰουλίου. Ἡ μυροφόρος καὶ ἰσαπόστολος Μαρία ἦν ἐκ Μαγδάλων, τῶν παρὰ τὴν Τιβεριάδα, ἐξ οὗ καὶ Μαγδαληνὴ ἀποκαλεῖται. Ἀπ' αὐτῆς ὁ Κύριος ἐξέβαλε τὰ ἑπτὰ δαιμόνια, διὸ ἠκολούθησεν αὐτῷ καὶ διηκόνει μέχρι τοῦ πάθους καὶ τοῦ τάφου. προσκομίσασα ἀρώματα μετὰ τῶν λοιπῶν μυροφόρων, ἵνα ἀλειφθῇ τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Πρώτη δὲ αὕτη ἔμαθε τὴν Ἀνάστασιν ἀπὸ στόματος τῶν Ἀγγέλων καὶ πρώτη αὕτη εἶδε τὸν ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν Χριστόν. Τὰ κατὰ τὸν βίον της μετὰ τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Χριστοῦ εἶνε ἀβέβαια, εἰ καί τινες λέγουσιν ὅτι ἀπεβίωσεν ἐν Ἐφέσῳ

25 Ἰουλίου. Ὁ Προφήτης Ἰεζεκιήλ, ὁ ἐκ τῶν μειζόνων Προφητῶν, ἦν υἱὸς Βουζί, ἱερεὺς δὲ τὸ ἀξίωμα, ἀχθεὶς αἰχμάλωτος εἰς Βαβυλῶνα ἐπὶ Ἰωακείμ. Τὸ 5ον ἔτος τῆς αἰχμαλωσίας, ἤτοι τὸ 595 π. Χ., ἤρξατο προφητεύων, προεῖπε δὲ τὴν ἔλευσιν τοῦ Σωτῆρος. Προφητεύσας δ' ἐπὶ ἔτη 20 καὶ πολλὰ τελέσας θαύματα, ἀνῃρέθη ὑπὸ ἄρχοντός τινος Ἰουδαίου, οὗ τινος ἤλεγχε τὴν εἰδωλολατρείαν. Τὸ προφητικὸν αὐτοῦ εἶνε διῃρημένον εἰς 48 κεφάλαια.

ΜΙΚΡΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

Ἐδημοσιεύθη Β. Διάταγμα περὶ τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις σχολείου τῶν Βιομηχάνων Τεχνῶν, καθ' ὃ τοῦτο θὰ περιλαμβάνῃ τρεῖς εἰδικὰς σχολάς, τὴν τῶν πολιτικῶν μηχανικῶν, τὴν τῶν μηχανουργῶν καὶ τὴν τῶν γεωμετρῶν καὶ ἐργοδηγῶν· τὸ διάταγμα ἐπίσης ἀναφέρει περὶ τοῦ προορισμοῦ τοῦ σχολείου, περὶ καθηκόντων καὶ ὑποχρεώσεων τῶν μαθητῶν καὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ σχολείου, περὶ πρακτικῶν ἀσκήσεων καὶ διατάσσει περὶ τῆς ἐνάρξεως, διαρκείας κλπ. μαθημάτων. — Οἱ ἑπόμενοι συνταγματάρχαι διορίζονται ἐπιθεωρηταὶ ὁ κ. Ι. Λέκκας τοῦ μηχανικοῦ, ὁ κ. Μάνος τοῦ πυροβολικοῦ, ὁ κ. Π. Κολοκοτρώνης διευθυντὴς τῆς σχολῆς τῶν Εὐελπίδων, ὁ δὲ κ. Βάσσος διευθυντὴς τῆς γεν. ἐφορίας τοῦ ὑλικοῦ πολέμου.

ΕΓΧΩΡΙΑ

Τὸ συμβούλιον τῶν ἐνταῦθα πλημμελειοδικῶν διὰ βουλεύματός του παρέπεμψεν εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον, ἵνα δικασθῶσιν ὡς ὑπαίτιοι διαφόρων καταχρήσεων, τὸν πρώην τελώνην Πειραιῶς καὶ ἄλλους ὑπαλλήλους τοῦ τελωνείου τούτου. — Ἤρξατο ἤδη εἰς πολλὰς σταφιδοφόρους ἐπαρχίας ὁ τουγητὸς τῆς σταφίδος. — Τὸ παρελθὸν Σάββατον ἐν τῇ πλατείᾳ Κολωνακίου ἐγένετο ἡ στρατιωτικὴ καθαίρεσις τῶν καταδικασθέντων εἰς πεντετῆ εἱρκτὴν δέκα πέντε εὐζώνων ἐπὶ ἀνυποταξίᾳ ἐνώπιον τοῦ ἐχθροῦ. — Ὡρίσθη τόπος συνεδριάσεως τοῦ ἐνταῦθα Πρωτοδικείου ἡ παρὰ τὸ Στρατοδικεῖον οἰκία, ἡ χρησιμεύουσα τέως ὡς κακουργιοδικεῖον.—Πρό τινων ἡμερῶν ἐτέθησαν τὰ θεμέλια τῆς νέας οἰκοδομῆς τῆς σχολῆς «Ἑταιρείας τῶν φίλων τοῦ Λαοῦ», τῆς κειμένης παρὰ τὴν πλατεῖαν τοῦ Ἱεροῦ Λόχου, παρουσίᾳ τῶν συμβούλων καὶ πολλῶν μελῶν αὐτῆς. —Τὴν εἰς Κων)πολιν ἀποστελλομένην ἀλληλογραφίαν θὰ διανέμῃ τοῦ λοιποῦ τὸ τουρκικὸν ταχυδρομεῖον. — Οἱ ἐκ Φιοῦμε τῆς Αὐστρίας γνωστοὶ προμηθευταὶ τῶν ὁμωνύμου συστήματος τορπιλλῶν κ.κ. Whitehead ἐδωρήσαντο εἰς τὸ ταμεῖον τῶν ἀποστράτων ἀξιωματικῶν τοῦ ναυτικοῦ 300 χρυσᾶ εἰκοσάφραγκα. — Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον Κερκυραίων ἐψηφίσατο πίστωσιν πρὸς ἀνέγερσιν μνημείου τοῦ ἀειμνήστου μουσικοδιδασκάλου Ν. Μαντζάρου, τοῦ μελοποιήσαντος τὸν ἐθνικὸν ὕμνον. — Τὸ ἀπὸ Κορίνθου εἰς Αἴγιον τμῆμα τοῦ σιδηροδρόμου Πειραιῶς—Πελοποννήσου εἶνε ἤδη ἕτοιμον καὶ μετ' οὐ πολὺ θέλει παραδοθῆ εἰς κοινὴν χρῆσιν. Ὑπολείπεται δὲ ἤδη ἡ κατασκευὴ τοῦ ἀπὸ Αἰγίου εἰς Πάτρας τμήματος, οὗτινος αἱ ἐργασίαι ἔχουσιν ἱκανῶς προβῆ. — Πολλαὶ πόλεις τῆς Ἑλλάδος ἰδίᾳ δὲ ἡ πρωτεύουσα, ὁ Πειραιεύς, ἡ Σύρος, αἱ Πάτραι ὑποφέρουσιν ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἐπαρκοῦς ὕδατος προελθούσης ἐκ τῆς κατὰ τὸν χειμῶνα ἐπικρατούσης ἀνομβρίας, ἐξ ἧς ἠλαττώθησαν τὰ ὕδατα. Περατώσαντες τὰς ἐν τῇ σχολῇ τῶν Εὐελπίδων σπουδάς των, ἐξέρχονται ἐφέτος ἀξιωματικοὶ εἰς μὲν τὸ πυροβολικὸν οἱ κ.κ. Α. Βλαχόπουλος, Ρ. Καραμαλίκης, Π. Χρυσανθόπουλος, Ι. Σῖμος. Π. Καράκαλος, Ν. Ζαγοραῖος, Ι. Χατζησαράντος, Δ. Μιμῆκος, Α. Δεωνίδας, Κ. Πέτμεζᾶς, Γ. Ζαχαρίας, Κ. Βλαχόπουλος, Ι. Ἰωαννίδης, Π. Λατσᾶς, Α. Μακρῆς καὶ Ι. Νεγρεπόντης, εἰς δὲ τὸ μηχανικὸν οἱ κ.κ. Κ. Νίδερ, Κ. Μαρούδης, Δ. Γίδας, Π. Ἀλβανάκης καὶ Ι. Γεωργίου. — Ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις ἔπεμψε δῶρα καὶ μετάλλια ἵνα διανεμηθῶσιν εἰς τὸ πλήρωμα τοῦ ἑλληνικοῦ ἀτμοπλοίου «Κάρτερίας» διὰ τὴν συνδρομὴν ἣν παρέσχον πρὸς διάσωσιν τοῦ πληρώματος τοῦ ναυγήσαντος παρὰ τὴν Μύκονον ἀγγλικοῦ πλοίου «Βόλτα».

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ

Ὁ ἐσχάτως ψηφισθεὶς περὶ Ἰρλανδίας καταστάλτικὸς νόμος ἐφηρμόσθη εἰς 18 κομητείας τῆς νήσου. — Φήμη διεδόθη ὅτι ὁ διάσημος ἐρευνητὴς τῆς Ἀφρικῆς Στάνλεϋ ἐφονεύθη ὑπὸ ἰθαγενῶν.—Γενομένης ἐσχάτως ἐν Στρασβούργῳ ἐκλογῆς ἑνὸς βουλευτοῦ, ἐξελέγη τοιοῦτος ὁ γάλλος Πιέτρ διὰ μεγάλης πλειοψηφίας. — Ἐντὸς ὀλίγου πρόκειται νὰ ὑπογραφῇ ἐν Πετρουπόλει μεταξὺ Ρωσίας καὶ Ἀγγλίας τὸ περὶ διευθετήσεως τῶν Ἀφγανικῶν ὁρίων πρωτόκολλον. — Ἡ Πύλη ἠτήσατο δι' ὑπομνήματός της ὅπως ἐπαναληφθῶσιν αἱ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Ἀγγλίας διαπραγματεύσεις περὶ τοῦ αἰγυπτιακοῦ ζητήματος ἐπὶ νέων βάσεων. — Ἡ γαλλικὴ βουλὴ ἀπέρριψε τὸ νομοσχέδιον περὶ κατασκευῆς μητροπολιτικοῦ σιδηροδρόμου ἐν Παρισίοις. — Οἱ βούλγαροι, ἀπελπισθέντες ὅτι θὰ πείσωσι τὸν ἐκλεγέντα ὑπ' αὐτῶν ἡγεμόνα, πρίγκηπα τοῦ Κοβούργου, νὰ δεχθῇ τὸν θρόνον, ἀπεφάσισαν νὰ ἐκλέξωσιν ἕτερον, ἐπὶ τούτῳ δὲ συνέργεται αὖθις κατ' Αὔγουστον ἡ Σοβράνιε.— Ἡ βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας Βικτωρία ἐπεθεώρησε τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐν Swithead 130 πολεμικὰ πλοῖα. Κατὰ τὴν ἐπιθεώρησιν, διεξαχθεῖσαν μετ' ἐκτάκτου ἐπιτυχίας καὶ λαμπρότητος, παρεάτησαν ὁ ἡμέτερος βασιλεὺς καὶ ὁ διάδοχος.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

Διευθυντὴς τῆς ἐνταῦθα γερμανικῆς ἀρχαιολογικῆς σχολῆς διωρίσθη ὁ ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς κ. Δαϊρπρελδ ἀντὶ τοῦ κ. Πέτερσεν, διορισθέντος διευθυντοῦ τῆς ἐν Ρώμῃ τοιαύτης.

ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ι. Ν. Β. Ἀκατάλληλος καὶ δι' ἄλλους λόγους, καὶ διὰ τὸ ἀνυπόγραφον καὶ διότι ἐγένετο ἤδη γνωστὴ ὑπὸ τοῦ κ. Ι. Δ. Κονδυλάκη διὰ τῆς «Ἑστίας». Α. Γ. Δ. Δικαία ἡ ἐρώτησις. Ὁ Ἰωβιλαῖος, λατινιστὶ Jubilaeus, παράγεται κατά τινας ἐκ τοῦ ἑβραϊκοῦ Ζοβὲλ=κριός. Ἐκ τοῦ χαλδαϊκοῦ παραφράζεται ἡ λέξις διὰ τοῦ «κέρατον κριοῦ». Ἕλλην δὲ ἑρμηνευτὴς μεταφράζει Σάλπιγξ τοῦ Ἰωβὲλ ἢ ἄλλου τινὸς συγγενοῦς τὸ ὄνομα, ὅστις ἐφεῦρε τὰ μουσικὰ ὄργανα. Κυρίως λοιπὸν σημαίνει σάλπισμα, διότι διὰ σαλπίγγων ἐξηγγέλλετο τὸ ἔτος τοῦ Ἰουδαϊκοῦ Ἰωβιλαίου, ὃν κατὰ πεντήκοντα ἔτη ἐτέλουν δι' ἀφέσεως ἀπὸ πάντων τῶν χρεῶν, ποινῶν καὶ παραπτωμάτων. Ἐκ τῶν Ἰουδαίων παρέλαβαν τὴν ἑορτὴν οἱ δυτικοὶ κατ' ἀρχὰς τελοῦντες αὐτὴν κατὰ 100 ἔτη, εἶτα κατὰ 50 καὶ τέλος κατὰ 25. Εἶνε δὲ καὶ οἰκογενειακὴ ἑορτή, τελουμένη ἐπὶ πεντηκονταετηρίδι γάμων ἢ ἐπὶ τῇ 50ῇ ἐπετείῳ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως ἔργου τινὸς ἢ βασιλείας. Παλαιῷ Γνώστῳ Γ. Σμύρνην. Περίεργος ἡ ἐρώτησις· ἀλλ' ἔστω, ἀφοῦ εἶσθε τόσῳ φιλόφρων. Τοὺς μύρμηκας ἀπομακρύνετε ἐκ τινος μέρους θέτοντες ἐν πινακίῳ μυγμα ἐκ κόνεως σακχάρου καὶ ἀνθέων τοῦ θείου ἢ ἐπαλείφοντες τὸ μέρος διὰ βενζίνης ἢ πετρελαίου, ἐντελῶς δὲ ἐξολοθρεύονται, ἂν χύσητε ἐντὸς τῆς φωλεᾶς των πετρέλαιον. Ὁ μακαρίτης Λάνδερερ συνεβούλευε νὰ χαράσσωμεν κύκλον διὰ κιμωλίας περὶ τὸ μέρος ἢ ἀντικείμενον ὅπερ θέλομεν νὰ προφυλάξωμεν, ἀλλ' ἡ μέθοδος δὲν μᾶς φαίνεται τελεσφόρος. Δοκιμάσατε. Π. Ρ. Δρέσδην. Κ. Α. καὶ Β. Οἰκ. Λονδῖνον, κ. Ε. Μ. Νεάπολιν. Ἐλήφθησαν. Ἐπόπτῳ. Αἱ ὑποψίαι σας ἐντελῶς ἀβάσιμοι· ὁ κύριος οὗτος εἶνε πάντη ἄγνωστος ἡμῖν, ἀπολαύει δὲ ἀρίστης φήμης ὡς ἐπιστήμων καὶ λόγιος. Ἐρασιτέχνῃ. Διὰ νὰ προφυλάξητε τὰ χρυσᾶ πλαίσια τῶν εἰκόνων σας ἀπὸ τὰ μελανὰ στίγματα τῶν μυιῶν, ἐπαλείψατε αὐτὰ ἐλαφρῶς διὰ δαφνελαίου, οὗτινος ἡ ὀσμὴ παρακωλύει τὴν ἐπὶ τῶν πλαισίων ἀνάπαυσιν τῶν μυιῶν. Β. Β. Χανία. Ζητοῦμεν συγγνώμην, δὲν θὰ ἐπαναληφθῇ. Γ. Σ. Πορτ-Σαΐτ. Θὰ σᾶς γράψωμεν. Ζητεῖτε 28ον φύλλον ἐνῷ τὸ παρὸν εἶνε 25! Ε. Ρ. Ὀδησσόν. Μὲ τὸ ἑπόμενον τὰς ἐνεργείας μας. Κ. Η. Κ. Λεβάδειαν. Μέχρι 1ης Ὀκτωβρίου Π. Η. Ἀμοσσόν. Ἐλήφθη. Γράφομεν ταχυδρομικῶς. Π. Τ. Πάτρας. Μὲ τὸ ἑπόμενον.